

DRAUGAS

PERIODICALS
July 17, 1998

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 7/16/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPA - JULY 17, 1998

Nr. 138

Seimo valdantieji ginčą su prezidentu spres taikiai

Vilnius, liepos 16 d. (BNS) — Seimo dauguma, vengdama konfrontacijos su prezidentu ir nustebindama opoziciją, neatsisakė jo veto dėl buvusių KGB darbuotojų darbinę veiklą apribojančio įstatymo ir priėmė prezidento pateiktą įstatymo pataisą.

Už įstatymą su prezidento Valdo Adamkaus pateiktu papildymu, pagal kurį įstatymo įsigaliojimas atidedamas iki 1999 m. sausio 1 d., balsavo 101 Seimo narys ir tik vienas balsavo prieš.

Valdanciosios koalicijos vardu kalbėjęs Sigitas Kaktys perskaitė 73 Seimo narių pasirašytą pareiškimą, kuriame nepritariama prezidento veiksams, nepasitaisius jokių konkrečių pataisų Seimo priimtame įstatyme.

Rašte pripažįstama, kad valdancioji dauguma galėjo atvesti šį prezidento veto, tačiau nusprendė pasirinkti kitą kelią, vedantį ne link konfrontacijos, o link santarvės.

Šį ginčytiną įstatymą pasiūlęs Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis „dešimtkart abejotinu“ pavadino prezidento veto, pastebėdamas, jog valstybės vadovas atsidūrė „keistoje kompanijoje“, nesu-

gebancioje suformuluoti konkrečių įstatymo pataisų.

„Suteikime prezidentui galimybę būti kartu, o ne nutolusiam ir paskendusiam kažkieno abejonėse“, sakė V. Landsbergis, aiškindamas savo apsisprendimą „nekovoti“ su Lietuvos vadovu ir ateityje ieškoti bendrų įstatymo formuluočių.

Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius teigė, kad šio įstatymo votavimas nereiškia, jog prezidentas yra nusistatęs prieš jo priėmimą.

Taciu A. Kubilius teigė negalintis sutikti su kai kuriomis prezidento abejonėmis. Seimo vicepirmininkas pažymėjo, kad Seimas turi teisę pripažinti KGB nusikalstama organizaciją, gali įsteigti komisiją, kurios narius skirtų prezidentas ir apibrėžti institucijų sąrašą, kuriuose galėtų dirbti tik nepriklausomos reputacijos žmonės.

Prezidentas taip pat siūlė Seimui krepšius į Konstitucinį teismą, kad išsiaiškintų įstatymo atitikimą Konstitucijai. Tačiau šio klausimo svarstymą parlamentariai atidėjo rudens sesijai.

Siūloma pradėti nepasitikėjimo Seimo pirmininku procesą

Vilnius, liepos 16 d. (Elta) — Politinės organizacijos Naujoji sąjunga (socialliberalai) (NS) pirmininkas, teisininkas Artūras Paulauskas kreipėsi į Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininką, premjerą Gediminą Vagnorių, ragindamas jį inicijuoti nepasitikėjimo Seimo ir konservatorių pirmininku Vytautu Landsbergiu procesą.

„Raginu jus nelaukti rudenį įvyksiančio konservatorių partijos suvažiavimo, o dabar, pasinaudojant sušauktos neeilinės Seimo sesijos proga, inicijuoti nepasitikėjimo Seimo pirmininku V. Landsbergiu klausimą, taip gelbėjant ne tik konservatorių smunkantį prestižą, bet svarbiausia — apsaugant valstybės, jos žmonių interesus, suformuojant tokią įstatymų leidžiamosios valdžios vadovybę, kuri galėtų rasti dialogą ir padėti pamatus pozityviam bendradarbiavimui tarp visų valdžią Lietuvoje įgyvendinančių institucijų“, rašoma ketvirtadienį Eltai perduotame A. Paulausko viename kreipime į G. Vagnorių.

NS vadas teigia po prezidento rinkimų Lietuvos politiniame gyvenime pastebėjus mažai neigiamų tendencijų, kurios „grasina normaliai valdžiai įgyvendinančių institucijų sąveikai“. „Kaip nebūtų keista, šios tendencijos pagrįstai įgauna dėką prezidento rinkimus pralaimėjusio Tėvynės sąjungos kandidato V. Landsbergio“, įsitikinęs taip pat praejusią žiemą valstybės vadovo rinkimuose dalyvavęs, tačiau keliolika tūkstančių balsų Valdui Adamkui pralaimėjęs A. Paulauskas.

„Kaip rodo pastarojo laikotarpio įvykiai, V. Landsbergis nesugebėjo nuryti kartos Prezidento rinkimų pralaimėjimo piliulės ir dabar dirbtinai eskaluoja priešpriešą tarp Seimo ir dabartinio valstybės vadovo V. Adamkaus“, tvirtina NS vadas.

Jis vadina G. Vagnorių faktiškai (de facto) Tėvynės sąjungos vadovu, turinčiu galimybę įtakoti daugumą konservatorių, todėl galinčių priimti sprendimus, kurie padėtų išlaikyti valdanciosios partijos įvaizdį. Vienu tokių sprendimų A. Paulauskas laikytų nepasitikėjimo V. Landsbergiu proceso surengimą.

„Matydamas jūsų sugebėjimą rasti politinį dialogą su ideologiniais oponentais (tuo galėjome įsitikinti stebėdami jūsų ir prezidento Algirdo Brazausko bendradarbiavimą), manau, kad jūs galite prisidėti prie pozityvios mūsų valdžios institucijų sąveikos raidos. Tikiu, kad suprantate pozityvių sprendimų ir nuostatų derinimo tarp prezidento, Seimo ir vyriausybės būtinybę, nes tai daro didelę įtaką normaliam valstybės gyvenimui“,

Agentūrai vadovauja teismo sugrąžintas vadovas

Vilnius, liepos 16 d. (Elta) — Teismo sprendimu, po 7 mėnesių pertraukos, į Lietuvos ekonominės plėtros agentūros (LEPA) generalinio direktoriaus pareigas grįžo Balys Stankūnavičius, 57 metų Australijos lietuvius, tarptautinio verslo vadybininkas.

B. Stankūnavičius LEPA generaliniu direktoriumi buvo paskirtas 1997 m. spalio 1 d. Po 3 mėnesių darbo jis buvo atleistas iš pareigų, nepateikęs jokių motyvų. Ši tuometinės Europos reikalų ministrės Laimos Andrikienės sprendimą B. Stankūnavičius apskundė teismui ir bylą laimėjo.

Agentūrai vadovavusi Genovaitė Jakševičienė nuo trečiadienio agentūroje nebedirba.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

JAV bendrovė „Williams International“ už 33 proc. „Mažeikių naftos“, „Būtingės naftos“ ir „Naftotiekio“ akcijų siūlo sumokėti Lietuvai 300 mln. dolerių. Spaudos konferencijoje Lietuvos ūkio ministras Vincas Babilius (dešinėje) sakė, kad ši suma dar nėra galutinė, ir po derybų gali keistis. „Williams“ prezidentas John Bumgarner (kairėje) sakė, kad bendrovė sumokės 150 mln. dolerių už išgytas akcijas, dar tiek pat bus investuota iš busimojo trijų įmonių pelno. Konkretus investicijų laikotarpis nebuvo paskelbtas, bet manoma, kad jis truks iki 5 metų.

Socialdemokratai: Vyriausybė daro žalą Lietuvos ūkiui

Vilnius, liepos 16 d. (BNS) — Seimo socialdemokratai pareiškė, kad vyriausybės sprendimai parduoti Lietuvos naftos komplekso akcijas „Williams“ firmai ir dėl „Lietuvos telekomo“ privatizavimo „daro didelę žalą Lietuvos ūkiui ir visuomenei“.

Socialdemokratų pareiškime tvirtinama, kad po Seimo pritarimo vyriausybės parengtam įstatymui, suteikusiame privilegijų „Williams“ bendrovei, dabar ji „diktuoja savo finansines ir kitas sąlygas, aiškiai nepalankias Lietuvos strateginiams interesams“.

Frakcijos nuomone, naftos komplekso akcijos „gali būti parduotos puslėviui, o naftos produktų kaina (kartu su kitų prekių bei transporto paslaugų) žymiai padidės, kaip jau padidėjo „Lietuvos telekomo“ teikiamų paslaugų kainos“.

Prasidėjo „Baltic Challenge'98“ pratybos

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) — Klaipėdoje 7-ame Dragūnų Pamario gynybos batalione ketvirtadienį įvyko iškilmingas tarptautinių mokymų „Baltic Challenge'98“ atidarymas.

Garbės kuopa, sudaryta iš sausumos, oro ir jūrų pajėgų karių, pasveikino atidarymo ceremonijoje dalyvavusį Lietuvos premjerą Gediminą Vagnorių, krašto apsaugos ministrą Česlovą Stankevičių, Seimo narius, mokymų vadovus, diplomatinio korpuso atstovus, aukštus Lietuvos ir užsienio valstybių pareigūnus ir karininkus.

Po to įvyko mokymuose dalyvaujančių valstybių vėliavų pakėlimas bei buvo atliktas Lietuvos himnas.

pabrėžia A. Paulauskas, kreipdamasis į G. Vagnorių.

Seimo pirmininkas: nuo įstatymų kam kam „jau stogai važiuoja“

Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio nuomone, dėl antikagebistinių įstatymų „kam kam jau stogai važiuoja“.

Dar vienu „nuvažiausio stogo pavyzdžiu“ jis pavadino Naujosios sąjungos (socialliberalų) pirmininko, teisininko Artūro Paulausko kreipimąsi į premjerą Gediminą Vagnorių, kuriame jis raginamas pradėti nepasitikėjimo Seimo ir konservatorių pirmininku Vytautu Landsbergiu procesą.

„Yra pagrindo manyti, kad bus žlugdoma naftos komplekso veikla, o Lietuvos valstybės bus priversta dengti jo privatizavimo nuostolius“, teigia socialdemokratai, pabrėždami,

jog tai dar kartą įrodo vyriausybę priimančią nepatvirtintus sprendimus.

Pareiškime taip pat prieštariaujama, kad vyriausybė nepasiruošė apgalvotai naudoti tų lėšų, kurias jau gavo už „Lietuvos telekomo“ privatizavimą.

Lietuvos ir Lenkijos komitetas patvirtino gerus valstybių santykius

Varšuva, liepos 14 d. (BNS) — Antradienį Varšuvoje vykusiam Lietuvos ir Lenkijos prezidentų konsultacinio komiteto susitikime abiejų valstybių santykiai dar kartą įvertinti kaip pavyzdiniai. Posėdyje pabrėžta, kad tokiais juos laiko ne tik Lietuvos ir Lenkijos prezidentai, bet ir kitų valstybių politikai bei aukšti pareigūnai, pabrėžiantys šių santykių svarbą regionui ir visai Europai.

Antrajam pernai įkurto komiteto susitikimui vadovavo abiejų prezidentų įgaliotiniai — Lietuvos prezidento patarėjo pavaduotojas užsienio politikos klausimais Egidijus Meilūnas ir Lenkijos prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Andrzej Majkowski.

E. Meilūnas sakė, kad daug dėmesio susitikime skirta konkrečioms ekonominio bendradarbiavimo projektams, prekybai, švietimo ir kultūros bendradarbiavimui, tautinių mažumų klausimams, Adomo Mickevičiaus vardo Lietuvos ir Lenkijos santykių remimo fondo veiklai bei pasirengimui rugsėjį Vilniuje įvyksiančiai Euroatlantinės integracijos konferencijai, kurią globoja Lietuvos ir Lenkijos prezidentai.

Komiteto posėdyje buvo patvirtinta, kad Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski dalyvaus konferencijoje, kurią atvys daug įvairių Europos valstybių ministrų, aukštųjų pareigūnų ir politikų. Kalbant apie tautines mažumas Lietuvoje ir Lenkijoje, buvo pažymėta, kad nėra neišsprendžiamų problemų, ir šie klausimai nėra kliūtis geriems santykiams.

* Lietuvos prezidentas

Valdas Adamkus įvertino Lenkijos lietuvių ir įvairių šios valstybės pareigūnų nuopelnus prižiūrint Lietuvos lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūties vietą. Prezidento dekretu Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu apdovanoti Lenkijos lietuvių draugijos šėcino skyriaus pirmininko pavaduotoja Julija Zėlepienė, Dariaus ir Girėno medaliu lakūnų skrydžio per Atlantą 65-ųjų metinių proga apdovanoti šeši Lenkijos pareigūnai. Tarp jų — Lenkijos kultūros ir meno ministrė Joanna Wnuk-Nazarowa, Myślizbo miesto, Gozovo valadijos vadovai.

Lietuvos ir JAV surengtose pratybose dalyvauja apie 5.000 kariškių iš 11 valstybių bei Baltijos bataliono BALT-BAT, taip pat 15 laivų iš 7 valstybių, 24 orlaiviai.

Pirmą kartą mokymuose Europoje dalyvauja 5 amerikiečių delfinai, išmokyti ieškoti minų jūroje bei 300 metrų ilgio JAV laivas — liginė „Comfort“.

Baltijos valstybės nėra Rusijos įtakos zonoje

Vašingtonas, liepos 16 d. (BNS) — JAV Šiaurės Europos iniciatyva sieks įtikinti Rusiją nelaikyti Baltijos valstybių savo įtakos zona, pareiškė JAV Valstybės sekretorius Europos ir Kanados reikalų pavaduotojas Marc Grossman Senato užsienio santykių komisijos Europos reikalų pakomitečiui.

Pasak M. Grossman, vienas Šiaurės Europos tikslų yra įgyvendinti „visapusišką politiką Rusijos atžvilgiu“, įtikinti Rusiją traktuoti Baltijos valstybes ne kaip įtakos zoną, ne kaip kelių armijoms ir ne kaip stabdį prieš neegzistuojančias armijas, bet kaip varus į naująją Europą, kurios vis aktyvesne dalimi siekia tapti Rusija.

Šis aukšto rango pareigūnas patvirtino, kad JAV remia Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystę Europos Sąjungoje ir NATO, pranešė BNS JAV Informacijos tarnyba.

„Mes norime, kad Jungtinės Valstijos būtų Estijos, Latvijos ir Lietuvos integracijos į Europos ir transatlantinės institucijas šalininkės. Butent apie tai kalba Baltijos chartija“, sakė M. Grossman, turėdamas galvoje sausio mėnesį pasirašytą JAV ir Baltijos valstybių Bendradarbiavimo

chartiją. Pasak jo, ši chartija numato, kad „Baltijos valstybės NATO arba kitose institucijose nebus atstuntos arba diskriminuojamos dėl geografijos ir praeities neteisybių“.

Taciu „tuo pat metu Chartijoje nėra išankstinių įsipareigojimų. Ji pabrėžia, kad šios valstybės turi atitikti tuos pačius aukštus reikalavimus, kuriuos NATO nustato visoms naujoms narėms“, sakė M. Grossman.

Į pakomitetį taip pat kreipėsi baltų išeivių atstovai — Indianos universiteto dėstytojas Toivo Raun, politologijos specialistas Richardas Krickus ir Iovos universiteto istorikas Andrejus Plakanas.

Dar vieną kreipimąsi į Senato pakomitetį pateikė Jungtinis Baltijos ir Amerikos nacionalinis komitetas, kuris pabrėžė Lietuvos, Latvijos ir Estijos siekį tapti NATO narėmis. Dokumente siūloma, kad šis klausimas būtų aptartas kvyt metų balandį Vašingtone įvyksiančiame NATO viršūnių susitikime. Šiame John Rackausko, Mati Koivos ir Aivaros Osvaldo pasirašytame kreipime sakoma, kad Baltijos valstybės rimtai nori tapti euroatlantinės saugumo architektūros dalimi.

Vašingtono gyventojai pritaria Baltijos narystei NATO

Vilnius, liepos 16 d. (BNS) — Dauguma Vašingtono gyventojų pritaria Baltijos valstybių narystei NATO, o tam prieštarauja tik 26 proc. apklaustųjų. Net 59 proc. JAV sostinėje apklaustųjų mano, kad Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos priėmimas į NATO pagerins santykius su Rusija.

Tuo tarpu Baltijos narystei NATO pritaria tik 24 proc. maskviečių, nors daugiau nei pusė jų pasisako už Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos narystę sąjungoje.

Labiausiai Baltijos narystę remia Rumunijos (84 proc.), Lenkijos (79 proc.) ir Lietuvos (75 proc.) sostinių gyventojai, kiek mažiau — čekai (72 proc.) ir estai (71 proc.).

Tuo tarpu mažiausiai iš pačių Baltijos valstybių narystei NATO pritaria latviai (55 proc.), labiausiai palaiko — rumunai (89 proc.), lenkai (85 proc.) ir čekai (84 proc.).

Baltijos valstybių gyventojai labiau pabrėžia NATO politinį vaidmenį — 73 proc. latvių, 65 proc. vilniečių ir 61 proc. rygos gyventojų mano, kad NATO mažina karinio konflikto tikimybę Europoje.

Taciu net 59 proc. vilniečių taip pat mano, kad narystė NATO padeda valstybės ekonomikai.

Anot dienraščio „Lietuvos aidas“, apklausos rezultatai buvo pateikti užsienio valstybių ambasados Lietuvoje, Lietuvos ambasados užsienyje, taip pat paskelbti „Internet“.

KALENDORIUS

Liepos 17 d.: Aleksas, Irmengarda (Irma), Darius, Girenas. 1933 m. žuvo lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girenas.

Liepos 18 d.: Arnoldas, Fridrikas, Gaudenis, Milius.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

XVI PASAULINĖS FUTBOLO PIRMENYBĖS (VII)

Pagaliau Prancūzija

Kai trečią pirmojo baigmės turnyro rato dieną prancūzai įtikinamai laimėjo savo pirmą susitikimą su Piet. Afrikos rinktinė, sužaidę 3:0, kai kas pradėjo priminti, kad ir šie mininkai vidins įtakingą vaidmenį šiose pirmenybėse, daugeliui stebėtojų tai skambėjo labiau kaip svajonė, o ne reali galimybė. Praeitįjį tačiau šeiminkai kelis kartus prasiūšė į finalą ir laimėjo pirmenybes. Antros šių žaidynių rungtynės, kuriose dalyvavo prancūzai, taip pat baigėsi šeiminkų naudai — šį kartą jie nugalėjo Saudi Arabijos vienuolikę 4:0. Tik per trečias rungtynes šeiminkų vartininkas vieną kartą turėjo kamuolį išimti iš savo vartų. Darnams tai pavyko, nors ir jie prieš prancūzus pralaimėjo 1:2.

Antroje baigmės dalyje, į kurią prancūzai iškopė su 9 taškais ir 9:1 goliais, įvarčių pasiekimas pradėjo drastiškai sumažėti. Prieš Paragvajų pavyko išpešti 1:0 laimėjimą, gi ketvirtfinalyje susitikimas su italais baigėsi 0:0. Tik penktą dieną, prancūzai pasistumdami aukštyn, patekdami į semi-finalą. Šios idomos rungtynės prancūzams pasisekė 2:1 rezultatu įveikiant jauną, gaivalingą, bet gerai žaidžiusią Kroatijos rinktinę. Jei patekimas į pusfinalį sukelė daug malonios reakcijos visame krašte, patekimas baigmės suduodino visą tautą. Galop, pirmą kartą po pirmenybių įvedimo į pasaulinę areną 1930 metais — ir tai pagrindinė prancūzų Jules Rimet — FIFA pareigūno dėka — prancūzams bus galima pabandyti savo laimę tapti pasaulio meisteriu. Tačiau dauguma vis dar manė, kad galutina laimė bus brazilų pusėje.

Baigmės rungtynės

Ir taip praėjusį sekmadienį naujame Stade de France stadione, 9 val. vak. Prancūzija iškvieta Braziliją galutinai dvikovon. Įdomu, kad abi komandos baigmės žaidynėms prancūzų žemėje kvalifikavosi be rungtynių — šeiminkai ir meisteriai vis pasinaudoja ta privilegija. Per pirmas 10 minučių brazilų komanda nesugebėjo įtikinamai vadeles paimiti į savo rankas ir buvo aišku, kad rungtynės išsaus geras varžybas. Kai 26-ta min. garsusis R. Carlos „žirklinius“ smūgiu bandė kamuolį pasiūsti į aikštės vidurį, jis netyčia prancūzams padovanojo kartinį. Ir tai ne pirmas kartas šiose rungtynėse, kad Carlos taip neatsargiai elgėsi prie savo vartų. Tos klaidos išvada — pirmas prancūzų golas, pasiektas Zinedine Zidane galvos smūgiu. Tuoj po šio pelnytų įvarčio pasikeitė prancūzų taktika. Trenerio Aime Jacquet parengtas žaidimas tapo grynai gynybinis. Paklusnūs, disciplinuoti vienuolikos žaidimas išryškino pagrindinę priežastį, suteikusi jiems meisterio titulą — tai komandinis susiklausymas, nepai-

sant visokių ego problemų ir norų. Besibaigiant pirmam kartinui, vėl išsivystė panaši kartinio situacija, tik šį kartą iš kairės pusės. Ir vėl judrusis Zidane galva įmušė antrą prancūzų įvartį. Jo sargas, brazilų kapitonas Dunga nesugebėjo tobulai atlikti savo vaidmens ir Zinedine Zidane, Alzyre gimęs, Prancūzijoje gyvenęs ir vėl į namus sugrįžęs, tapo šio žaidimo ir visų žaidynių herojumi, nors pirmenybių pradžioje teisėjas jam priskyre raudoną kortelę ir tuo jį išjungė iš kitų 2 rungtynių. Lyg noredamas galutinai įveikti buvusį nugalėtoją brazilus, prieš patį rungtynių galą E. Petit įmušė dar 3 įvartį. O visgi, tiesos vardan, reikia pripažinti, kad naujasis meisteris puolime nekaip sužaidė. Bet 3 įvarčiai laukė savo įgyvendinimo, o prancūzai kamuoliu net į tuščius vartus nesugebėjo įstumti. Lengvai tos rungtynės galėjo baigtis 6:0.

Brazilai, puikūs individai ir futbolo specialistai, nesugebėjo sukurti tos komandinės harmonijos, kuri būtų įgalinusi jiems stipriau pasipriešinti. Kai 22 min. prieš galą teisėjas antrąją geltoną kortelę išaukštė išprašė gynybą žaidžiantį Marcel Desailly, brazilai ir prieš 10 vyrų šeiminkų rinktinėje nesugebėjo pakeisti rungtynių strategijos bei eigos. Todėl šeiminkai pelnytai tapo naujuoju pasaulinių pirmenybių nugalėtoju. Žavus buvo tokių žvaigždžių kaip Kafu, Roberto Carlos (kad ir klaidų pridariusio), Dungsos, ypač vartininko Taffarello pasirodymai. Savo tikro talento parodyti nepavyko išgarsintam Ronaldui, o visgi tai labai talentingas ir komandiškai suipratęs atletas. Gaila, nes būtime turėjo progą stebėti 2 tikrai talentingas vienuolikas.

Tikram sporto mėgėjui gera žinoti, kad sekmiausia rinktinė per šias varžybas pasipuošė meisterio titulu. Nepalaimėjo jie nei vienu rungtynių prieš savo priešininkus, pasiekė daugiausiai įvarčių — 15 ir dar kartą parodė puikią žaidėjų discipliną komandos naudai. Jei būtų laimėję brazilai, tu tvirtinimų jiems nebūtų buvę galima taikyti. Jie vienu įvarčiu atsiliko nuo prancūzų — būtent 14; jie prieš norvegus pralaimėjo 1:2 ir komandinio susizaidimo jiems trūko.

Dėl trečios vietos

Trečią vietą netikėtai laimėjo kroatai, kovoję dėl tos vietos įveikę gerai pasirodžiusią olandų rinktinę 2:1. Už juos žaidęs D. Suker pasipuošė „įvarčių medžiotojo“ titulu 6 kartus nugalėjęs savo priešininkų vartininką. Palyginus su prancūzų Foutain 13 įvarčių per vienas pirmenybės vokiečių G. Mueller 14 (bet per keletą pirmenybių), šis skaičius šiose pirmenybėse nublunka, bet tai kaip tik ir rodo kiek talentingų žaidėjų dalyvavo šiose varžybose.

Baikim šį rašinį su 2 kontarastais. Tuoj po baigminių rungtynių Paryžius pradėjo reikšti savo džiaugsmą — milijonas susirinko į Paryžiaus

II Lietuvos Tautinės olimpiados proga Lietuvos Respublikos prezidento J. M. birželio 29 d. susitiko trys ilgamečiai lietuviškojo sporto darbuotojai. Iš k. — JAV lietuvių akademinio sporto klubo „Lituanica“ pirm. Rimantas Dirvonis, Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, buvęs ŠALFAS s-gos pirmininkas ir sportinės veiklos vadovas, ir Vytautas Grybauskas, buvęs ŠALFAS s-gos v-bos narys, sporto žurnalistas ir visų lietišlinių lietuvių sporto žaidynių dalyvis.

NEPAMIRŠTAMOS ŠVENTĖS LIETUVOJE PRANAS ABELKIS

Antrosios Lietuvos Tautinės olimpiados ir VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių išvakarėse Lietuvos sporto muziejų Kaune buvo atidaryta paroda „Olimpinis judėjimas ir Lietuva“, skirta Lietuvos olimpinio komiteto atkūrimo 10-mečiui, Lietuvos tautinės olimpiados 60-mečiui ir Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės paskelbimo 80-osioms metinėms. Atidarant parodą simbolinę juostelę perkirpo ir ta proga pasveikino, gerų rezultatų sportininkams ir puikių išspūdžių visiems renginio dalyviams palinkėjo Kauno m. meras H. Tamulis ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas.

LTOK prezidentas A. Poviliūnas pažymėjo, kad lietuviai, pradėję dalyvauti olimpinėse žaidynėse Paryžiuje 1924 metais, vėliau įrodė esą ne tik sportiški, bet ir stiprūs savo dvasia, laimėdami daugybę medalių olimpinėse žaidynėse, pasaulio ir Europos čempionatuose. 1938 m. Kaune surengta I Tautinė olimpiada, po to 1978 m. Toronte įvykusios I Pasaulio lietuvių sporto žaidynės sutelkė į vieną būrį iš įvairių planetos pakraščiu li-kimo išlaikytus mūsų brolius ir seseris. Šiandien jie vėl renkasi į savo Tėvynę Lietuvą, kad, dalyvaudami II Tautinėje olimpiadoje ir VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse, pasiektų vienas kito petį, — sakė A. Poviliūnas.

Parodoje demonstruojami Vytauto Didžiojo karo muziejaus fonduose saugomos relikvijos — sportininkų medaliai, taurės, diplomai, kiti apdovanojimai, įvairi sportinė atributika, taip pat asmeniniai apdovanojimai, prizai bei daiktai

centrą — ir taip džiaugėsi 3 dienas (pagalbon atėjo Bas-tietis diena). Trečią dieną mūsų vietinėse spaudos laidose, tiek garsiojo „New York Times“, ar labai populiariamo „USA Today“, ar vietiniai dienraščiai nei vienu žodžiu nepaminėjo apie XVI Pasaulines futbolio pirmenybes. Dėmesys nukreipiamas, jei iš vis paminėtas, į Tour de France — garsiasias dviračių lenktynes. Sugrįšime prie kai kurių naujų futbolio, kaip sporto tendencijų ir kryptų, bet bent jau ir šiandien mums visiems aišku, kad šios pirmenybės buvo ir žavios ir gerai suorganizuotos.

P. Ganvytas

lietuvių sportininkų ir dainininkų delegacijos atstovais. Apie porą šimtų Karaliaučiaus krašto lietuvių, atstovaujančių įvairiems šio krašto miestams ir miesteliams bei kaimams, aukštąjį ir garbųjį svečių laisvalaikio kultūros centre „Senasis trestas“ (A. Mickevičiaus g.) sutiko su duona ir gražiais pasveikinimo žodžiais. Valstybės vadovas domėjosi šio krašto lietuvių gyvenimu, džiaugsmis ir problemomis. O jų pasak karaliaučiečių, nedidelių lietuviškų mokyklų likimo problema.

Antrosios Lietuvos Tautinės olimpiados ir VI Pasaulio lietuvių dainų šventės atidarymo iškilmes, vadinamos Lietuvos sporto švente, prasidėjo Kauno arkikatedroje bazilikoje, kurioje šv. Mišias aukėjo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius ir dar keturi kunigai. Buvo pašventinta II LTO ir VI PLSŽ. Kunigas Edmundas Putrimas, kartu aukojęs šv. Mišias perskaitė išėjimo lietuvių vyskupo Pauliaus Baltakio laišką olimpiados ir žaidynių dalyviams.

Susirinkusieji nuoširdžiai bendravo su arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi, LTOK prezidentu A. Poviliūnu, Kūno kultūros ir sporto departamento generaliniu direktoriumi Rimantu Kurtinaičiu, Kauno apskrities viršininku Kazimieru Starkevičiumi, PLB atstovu Lietuvoje Gabrieliumi Žemkalniu ir kitais svečiais.

Miesto Rotušėje meras Henrikas Tamulis priėmė užsienio kraštų lietuvių delegacijų atstovus. Iškilnių salėje, kurioje buvo II LTO ir VI PLSŽ organizacinio komiteto vadovai, nariai, miesto ir apskrities vadovai, kiti aukšti svečiai, buvo pasakytos trumpos kalbos.

Miesto meras H. Tamulis pasidžiaugė, kad Kaune atidarytos pačios didžiausios Lietuvos sporto žaidynės ir kad jų atidarymas, Dieviui padedant, praeis be lietaus (taip ir įvyko). Meras sakė: „Man džiugu matyti žmones iš įvairių pasaulio šalių, mūsų lietuvių, kurie dabar jau ramiai atvažiuoja į Lietuvą kada tik panorėdami. Manau, kad nusivilsime, bet džiaugsimės su mumis kartu, ką mes esame pasiekę.“ Miesto vadovas padoro keletą žodžių tarti apie žmogaus garbę. „Mūsų sportininkai didelę savo gyvenimo dalį skiria tam, kad pasiektų aukščiausius rezultatus ir didelės garbės. Deja, dar Lietuvoje yra tokių dalykų, kai žmonės kartais nesiskaito su kitų garbe. Jei pažūrėti į politikų garbę, ji maksimum kainuoja dešimt tūkstančių litų. Šiandien, sveikindamas čia visus ir džiaugdamasis tais žmonėmis, kurie garbę vertina, aš manau, kad mūsų politikai irgi atsivėlę ir tai ir įvertins, kad visi žmonės turėtų pakovoti už savo garbę. Sveikinu jus ir linkiu malonių akimirkų“ — kalbėjo meras H. Tamulis.

Seimo pirmininko pavaduotojas, II Lietuvos tautinės olimpiados ir VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas, dr. Arvydas Vidžiūnas kalbėjo: „Esu kviestinis į šį priėmimą kaip ir jūs visi. Ir man šiek tiek netikėta — gauti žodį ir pasveikinti jus visus. Nepaisant to, būti tokioje aplinkoje, kur žemiškieji dalykai, kūno dalykai bent jau šiandien ir per tuos metus, kada mes turėjome prisiminti Pirmąją Lietuvos tautinę olimpiadą, ir per tuos metus, kai vyko buvusios penkerios Pasaulio lietuvių žaidynės. Aš kartoju, kuniškuosius ir varžybų dalykus buvo mėginama pakelti truputiuką ir aukštesnį lygį. Norėčiau tikėti Jo Ekscelenci-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscriptions Rates: \$96.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesijunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, patvirtima, iki kada yra užimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(\$95.00)	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Kanadoje	(Kanados dol.) \$160.00	\$86.00	\$58.00

Tik šėštadienio laida:

JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Kanadoje	(Kanados dol.) \$86.00	\$65.00	\$50.00

Užsakant i Lietuvą:

(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpelis

Moderatoriai — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

jos Arkivyskupo šiandien pasakytas šv. Rašto žodžiais ir kitais gražiais palinkėjimais. Aš esu toks žmogus, kuris dabartinėje savo veikloje esu politikas. Bet labai nenorėčiau patekti į tų politikų gretą, apie kuriuos minėjo miesto meras. Bet šioje aplinkoje, šiuose renginiuose toks pavojus negresia. Kiek aš esu susipažinęs su šiais varžybas rengusiais ir jose dalyvaujančiais žmonėmis, su mūsų čempionais ir sporto organizatoriais, tai yra aukštos garbės, sąžinės vyrai ir moterys, iš tikro galvojančys per varžybas ne tik apie vystantį laurų vainiką, bet ir aukštesnius dalykus. Apie pergalės savo, kaip asmens, ir apie pergalės, kaip valstybės, gyvenime. Aš norėčiau priminti keletą eilučių iš Antano Miškinio giesmės, kuri buvo parašyta Pirmajai Lietuvos tautinei olimpiadai: „Mus darbais Lietuva pasidžiaugs — tad greičiau ir tvirtiau, ir gražiau“. Padėkojės už šiltą priėmimą miesto merui, organizacinio komiteto pirmininkas palinkėjo gero lietuviško ir pilietiško pasibuvimo olimpiadoje ir žaidynėse.

Dalyvius sveikino ir kalbėjo II LTO ir VI PLSŽ direktoriaus pavaduotojas, PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas Algis Rugienius: „Leiskite jus pasveikinti Pasaulio lietuvių bendruomenės vardu nuo trisdešimt kraštų. Čia mūsų tarpe yra didelė dalis jų atstovų. Yra smagu būti šiltais priimamam Kaune. Yra tekę būti čia ir anksčiau: pasinaudojau šiuo garbės knygoje prieš keletą metų, kas išliko atminty. Taip pat džiugu visiems užsienio lietuviams dalyvauti jūsų tarpe Lietuvoje. Linkiu, kad mūsų viešnagė per daug neapsunkintų. Mums labai malonu jūsų tarpe būti ir mes su gerais išspūdžiais grįšime į savo vietoves. Ačiū.“

Po Lietuvos sporto muziejų vykusiam veteranų forumui buvo pagerbti Pirmosios Lietuvos tautinės olimpiados sporto veteranai, jiems įteikti medaliai „Už nuopelnus Lietuvos sportui“, simboliniai sporto marškinėliai, gelės. Apdovanojimus įteikė II LTO ir VI PLSŽ Organizacinio komiteto pirmininkas, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas, Kūno kultūros ir sporto skyriaus prie Lietuvos vyriausybės direktorius Rimas Kurtinaitis ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas. A. Vidžiūnas sakė: „Aš kreipiuosi į tuos, kurie nuo Pirmosios olimpiados 1938-aisiais metais iki dabar garsino Lietuvos vardą iki dabar, kurie kiekvienose varžy-

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šėštad. 9v.r.-12v.p.p.

DR. ŽILBIA, M.D.
ADRES RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

EDMUNDAS MŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwesterly un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

bosė buvo su Lietuvos vardu širdyje ar ant marškinėlių, važinėjo po pasaulį ir plėtė Lietuvos sporto kultūrą po plačiuosius pasaulius. Aš džiaugiuosi, kad esate jūs ir ant jūsų laikosi visas Lietuvos sportas ir dabartinės tradicijos“. Kreipdamasis į Lietuvos sporto veteranus — 1938 metų Pirmosios Lietuvos tautinės olimpiados dalyvius, Lietuvos Seimo pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas pakvietė juos pareikšti savo nuomonę dėl tolimesnių Lietuvos sporto olimpiadų ir Pasaulio lietuvių žaidynių ateities: „Kaip turėtų būti tvarkomas sportas Lietuvoje, kaip egzistuoti II Lietuvos tautinė olimpiada ir kas turėtų būti po jos? Kaip turėtų būti ir išlikti Pasaulio lietuvių sporto žaidynės? Kaip Lietuvos sporto ir tarptautinėje padangėje, vykstantis vienas renginys per ketverius metus, galėtų su-traukti visus sportininkus?

(Bus daugiau)

PENKIOS DIENOS LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIME

LIŪDA RUGIENIENĖ

**LR Seimo ir JAV
Lietuvių Bendruomenės
atstovų komisijos
posėdžiai**

Skaitytajai gali kilti klausimas, kad komisija posėdžiavo vos penkias dienas, o ilgų straipsnių jau dviliktas. Galvoju — tie, kuriems neįdomu, tai neskaito, tačiau yra labai daug „Draugo“ skaitytojų, norinčių kuo platesnės informacijos apie Lietuvą. O informacijos komisijai tikrai nestinga. Išsamius pranešimus padaro ne tik įvairios ministerijos, i posėdžius kviešti atsakingi pareigūnai, visuomenės veikėjai. Jie visi mielai ir į klausimus atsakinėja. Kai kuriais atvejais gauname informaciją raštu, gauname įvairių leidinių, straipsnių, knygų. Posėdžiams pasibaigus, paruošiama išties posėdžių stenograma, todėl galimi plačiai apie posėdžius rašyti ir kartu tiksliai pašnekovus cituoti. „Integralios tautos“ programos pagrindinis tikslas yra, kad tauta vienytytųsi ir, veikdama kartu, suartėtų. Tiksliai informacija padeda to tikslą siekti. Iš mūsų visuomenės gauname įvairių pasiūlymų, klausimų, žmonių nori padėti, ypač Lietuvos jaunimui, Pietryčių mokykloms, domisi Lietuvos kultūra (o turistui daug svarbiau žinoti, kada ir kur koncertas bus, o ne įvykusį faktą), švietimo, politika, grįžimo, laikino gyvenimo sąlygomos. Grįžimo klausimai kaip tik ir veda prie sekancio posėdžio, kuris įvyko kovo ketvirtą dieną.

Lietuvių grįžimo i tėvynę programa gimė 1996 m. pirmoje komisijos sesijoje. Ji buvo pateikta LR Seimui projektu nr. 2590 ir tais pat metais spalio 23 d. Seimo nutarimu buvo įpareigota Vyriausybė šią programą vykdyti, steigiant Informacijos centrą. Nors ir la ai stipriai programą rėmė prezidentas, tačiau programos vykdymas užkliuvo pas biurokratus ir tik po Seimo rinkimų, sudarius naują Vyriausybę, komisijos rūpesčių programą ėmėsi vykdyti ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, paskyrė šiuo reikalu rūpintis Ramunę Trakymienę, kuri yra Vyriausybės konsultantė užsienio reikalams ir visuomeninėms organizacijoms. Vyriausybės nutarimu buvo patvirtinta Koordinacinė komisija, jos veiklos ir Informacijos centro nuostatai. I Koordinacinę komisiją išvardinti trys JAV

LB atstovai (Lietuvoje gyvenantis Edmundas Kulikauskas, Birutė Jasaitienė ir dr. Linas Sidrys), po vieną iš Australijos (V. Augustinaičius) ir Anglijos (E. Šova) LB, septyni įvairių Lietuvos ministerijų atstovai.

Liepos 9 d. Eltos žiniose pranešama apie šiomis dienomis pradedantį veikti Informacijos centrą Vilniuje (adresas Gedimino pr. 24): „Savi valdybės skirtose patalpose įrengti trys darbo kabinetai, taip pat salė susirinkimams ir bibliotekai. Užsienio lietuviai, nusprendusieji sugrįžti i tėvynę, Informacijos centre galės sužinoti viską, kas juos domina pilietybės atgavimo, sveikatos apsaugos mokesčių, transporto, maitinimo, bosto išsigijimo ir kitais adaptacijos klausimais. Centras bus naudingas ir tiems, kurie norėtų tik kuriam laikui atvykti i Lietuvą padirbėti pagal profesiją, atsiųsti vaikus mokytis arba atostogauti, taip pat ketinančiams čia investuoti. Šiais atvejais centro darbuotojai atliks tarpininko vaidmenį, patars kur kreiptis, padės užmegzti ryšius su atitinkamomis institucijomis“. Centru vadovauti pasamdytas Žilvinas Beliauskas. Lietuvos Vyriausybės Informacijos centro steigimui paskyrė 200,000 Lt — patalpų ir įstaigos apūrimui 101,000 Lt ir 99,000 Lt atlyginimams (trims įstaigos tarnautojams, pusę etato buhalterei ir valytojai bei konsultacijoms pagal sutartį).

Komisijos posėdyje Ramunė Trakymienė ir Edmundas Kulikauskas komisiją informavo apie Informacijos centro planą. Numatyta, kad čia dirbs dar kiti du tarnautojai, o Edmundas Kulikauskas galvojo, kad padėti galės ir savanoriai, ar tai būtų nuolatiniai, ar tik „po kelias valandas per dieną, per savaitę talkininkautų centro darbuotojams, arba vienkartiniai, reikalui esant, išsiunčiant pluoštus leidinių, ar informaciją surandant, san techniką ir kitką“. Asmeniškai kontaktas su jau Lietuvoje įsikūrusiais, grįžusiais taip pat gali padėti norintiems susipažinti su vietinėmis sąlygomis.

Įdomūs pranešimai apie pasų gavimo reikalą. Užsienio reikalų konsulinio departamento direktoriaus pavaduotojas A. Žurauskas aiškino, kad pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą ir Vy-

Liepos 10 d. Vilniuje atidarytas Lietuvių grįžimo i tėvynę informacijos centras. Jo atidarymą iš kairės: Lietuvos grįžimo i tėvynę informacijos centro direktorius Žilvinas Beliauskas, Išeivijos integravimosi i Lietuvos gyvenimą koordinacinės komisijos sekretorė Ramunė Trakymienė, Vyriausybės atstovė Teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis, Lietuvos Respublikos Seimo pirm. pavaduotojas Andrius Kubilius ir išeivis iš Lietuvos Arimantas Rackauskas.

Nuotr. Eltos

riausybės nutarimus pilietybės klausimais LR konsulinės įstaigos ir diplomatinės atstovybės užsienyje priima prašymus ir dokumentus dėl teises i pilietybę įgyvendinimą. Surinkti dokumentai yra persiunčiami i Vidaus reikalų ministeriją, kur būna priimtas sprendimas dėl pilietybės ir išduodami pasai. Tuomet jie yra persiunčiami i konsulines įstaigas ir įteikiami piliečiams. Įstatymuose yra numatyta galimybė — teisė gauti Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą. „Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduriama, visų pirma yra tos, kad ilgai trunka dokumentų pateikimas. Problema ta, kad dar nėra sukurta diplomatinė kurjerinė tarnyba, todėl faktiškai naujajai bei konsultacijoms pagal sutartį).

ilgai trunka ir taip pat dažnai neduoda rezultatų. Todėl mes turėtumėme padaryti kai kuriuos pakeitimus galiojančiuose norminiuose aktuose, plačiai taikyti priesaikinius pareiškimus dėl turėtos pilietybės ar piliudinimus, kai nėra kitų dokumentų... Taip pat problema, su kuria susiduriame, yra ta, kad visi nelietuviški dokumentai būtų pateikiami su notaro patvirtintais vertimais i lietuvių kalbą. Tikrai vertimų paslaugos daugelyje valstybių brangios, sunku rasti vertėjų ir ypač problemiška yra situacija NVS šalyse, kur tikrai paskutiniu metu susidarė didelių problemų, kai reikia tuos visus dokumentus išversti. Visa tai tikrai labai nepigiai atsieina, todėl mes bandysim kreiptis i Valstybinės kalbos komisiją gauti leidimą ar daryti pataisas galiojančiuose įstatymuose, kad nereikėtų daryti vertimo tais atvejais, kai dokumento turinys yra akivaizdus ir be vertimo, arba kai dokumentas surašytas plačiais rašmenimis, kaip paplitusi tarptautinio bendravimo užsienio kalba. Apibendrinant reikėtų pasakyti, kad, mūsų

nuomone, matyt, būtų pats laikas sudaryti komisiją prezidento sprendimu ar panašiai, kuri palengvintų galiojančio Pilietybės įstatymo praktiką, atskleistų gal būtų kai kuriuos trūkumus, ko nebuvo pastebėta siekiant palengvinti patį pilietybės teises įgyvendinimą. Vidaus reikalų ministerijos Migracijos departamento atstovė D. Vežikauskaitė taip pat kalbėjo, kad reikėtų sudaryti darbo grupę, kur būtų rengiamos ir teikiamos Pilietybės įstatymo pataisos, i kurią turėtų įeiti atstovai iš įvairių žynybų, išeivijos, kiek galima iš įvairių valstybių, ir atstovai iš valstybinių institucijų. Klausimų metu buvo paaikškinta, kad jei pilietybę nori įsigyti vaikai, kurių tėvai buvo Lietuvos piliečiai iki 1940 m. birželio 15 d., tai iš tikrųjų nieko sudėtingo nėra. A. Žurauskas: „Lygiai taip pat, kaip ir jums kreipiantis dėl pilietybės, tik reikia patvirtinti giminystės ryšį, įrodyti, kad yra to buvusio piliečio vaikas, ir savo, Amerikos piliečio, paso kopiją bei nuotrauką, jeigu kreipėsi tėvai. (Bus daugiau)

Centras Vilniuje atidarytas š.m. liepos 10 d.

Danutė Bindokienė

Nekaltųjų kraujas šaukia: „Gana!“

Įvaizduokime, kaip jaustųsi partizanai, buvę politiniai kaliniai, tremtiniai ir kiti laisvę mylintys lietuviai, jei-gu Gedulo ir vilties dieną, kada visa tauta susitelkia paminti pacius liudniausius bei tragiškiausius šio šimtmečio savo istorijos įvykius, komunistų partijos likučiai ir jų simpatikai (deja, tokių dar nemažai atsirastų) suruošia savo minejimus: sovietų okupacijos Lietuvoje pradžia. Visuose didesniuose Lietuvos miestuose pasipila eisenos su raudonomis vėliavomis. Leniną bei Staliną liaupsinčiais plakatais ir šukiais. Jeigu policija mėgintų eisenas stabdyti, įsakymams nepaklustama, prasideda suirutė ir anarchija, pareikalaujanti nekaltų aukų...

Tokia prielaida kiekvieną susipratusį lietuvių sukreštų šurpu ir mintimis galbūt jis pasiųstų maldą, kad tėvynė jau niekuomet nepatirtų 1940, 1941 ir vėlesnių metų tragedijos. Tačiau, stebint praėjusios ir šios savaitės įvykius Šiaurės Airijoje, nenorom persąsi minėtoji analogija.

Nepaisant dar nesenai pasirašytos taikos sutarties tarp airių už nepriklausomą nuo Didžiosios Britanijos Šiaurės Airiją ir britų vyriausybės, nepaisant gyventojų balsavimo, pritariančio taikiai tarpusavio egzistencijai ir valdymo sistemai, sudarytai iš vietinių katalikų bei protestantų, kartu su Didžiosios Britanijos atstovais, kai kam — deja, abiejose pusėse — yra daug parankiau kurstyti nuolatinis neramumas, užuot sėdint taikos sutarties pasirašymo Šiaurės Airijoje gerokai sumažėjo, bet toli gražu nepasibaigė.

Kulminacinį tašką jie vėl pasiekė praėjusių sekmadienį, kai protestantų fanatikai įmetė „Molotovo kokteilį“ i katalikų moters butą nedideliam, daugiausia protestantų gyvenamame miestelyje, apie 40 mylių nuo sostinės Belfast. Gaisre sudegė trys mažamečiai berniukai. Jų tragiška mirtis sukreitė ne tik Airiją ir Angliją, bet daugelį kitų valstybių. Net JAV prezidentas Bill Clinton pasiuntė motinai užuojautos laišką.

Naujojo konflikto tarp katalikų ir protestantų priežastis yra „istorinė“. Viena labiausiai užkietėjusių protestantų partijų (o gal geriau reikėtų

vadinti — organizacija), 80,000 narių turinti „Orange Order“, kasmet iškilmingai eiseną paminėti Didžiosios Britanijos karaliaus William III (protestanto) laimejimą prieš karalių James II (kataliką) 1690 metais vadinamame Boyne mūšyje. Su šiuo laimejimu Šiaurės Airija tapo britų provincija, o katalikai ir protestantai, nors ir gyvendami šalia vieni kitų, niekuomet neišmoko taikiai egzistuoti. Juo labiau, kad katalikai dažnai patirdavo diskriminaciją ir daug kur buvo traktuojami kaip antrieiliai piliečiai.

Po II pasaulinio karo, maždaug prieš 30 metų, prasidėjo nepriklausomybės arba bent didesnės autonomijos siekių judėjimas, pasižymintis nuolatinių atentatais, areštais, bombų sprogimais ir gyvybės aukomis tiek katalikų, tiek protestantų tarpe. Kaip ir kai kuriose kitose pasaulio vietose, vieniems sėdint prie taikos derybų stalo, o kitiems vykdanč sabotazą veiksmus, kad derybos nepavyktų, galima sutikti, kad daug kam ir Šiaurės Airijoje, ir Didžiojoje Britanijoje yra naudingesnis karo stovis, kaip taika. Tad ir užsienio valstybės, nors sveikindamos taikos pasirašymą, nelabai tikėjosi greitų rezultatų.

Kai liepos 5 d. buvo uždrausta „oranžinių“ eisenų per katalikų gyvenamas apylinkes, jie pasirinko įsakymo neklausyti, nes nusikalst daugiau kaip 300 metų senumo tradicijai! Tas užsispyrimas buvo palydėtas smurto veiksmams — per savaitę sudeginta apie pusantro šimto namų, būta daug susirėmimų su policija, o praėjusių sekmadienį, dar gaisravietei, kurioje užgeso trijų vaikų gyvybė, neatvėsus, „Orange Order“ vyrai, pasipuosę tradiciniomis skrybėlėmis ir oranžinės spalvos juostomis, vis tiek žygiavo per katalikų gyvenvietes. Tačiau vietiniai katalikai, pagerbdami žuvusius vaikučius, 40 mylių nuo sostinės Belfast. Gaisre sudegė trys mažamečiai berniukai. Jų tragiška mirtis sukreitė ne tik Airiją ir Angliją, bet daugelį kitų valstybių. Net JAV prezidentas Bill Clinton pasiuntė motinai užuojautos laišką.

MEILUTA

Romano ištrauka

VYTAUTAS VOLERTAS

Nr.11

Tėsinys

O kokia čia pranka? — atkūsi popierinį butelio kamštį ir pauostė. — Tikros silkės! Paziūrėsim! — užsivertė ir nugėrė gurkšnį. — Tikra lietuviška naminė. Tik čia muilo akmenėlio daugiau, nes stiprumas laukan vertia akis. Pamėginkite!

Nei Meiluta, nei Tutkus gerimo nepatyrinėjo, nors abu nebuvo šventuoliai. Meiluta turėjo kelionei pasimėgęs savo vaistų. Gudiškais rizikuoti bijojo. Duona visur buvo duona. Gudiškiai iš tikrųjų kvepėjo maloniai ir skonis buvo geras. Nei Meiluta, nei Tutkus nepeikė ir kiaušienos. Tad užkando visi trys iki soties, o tą butelį su muilo akmenėliu pasiėmė savo globon vairuotojas.

Reikėjo ir miego. Tutkus su vairuotoju krito i skudurą ant grindų. Meiluta susirietė neveikiantio traktoriaus sedynėje, kurią kažkada trynė greičiausiai girtas traktoristas. Įsiraugė joje ir užsnūdė.

Miegas yra Dievo palaima tiems, kurie Dievą tiki. Kas jo netiki, miega be jokios palaimos. Ir Meiluta miegojo be palaimos, nes jau buvo stipriai išvargęs. Dievo jis nemėgo ir nenorėjo su juo turėti jokių bičiulyscijų. Religiniai burtai ir nuodai neviliojo. Tačiau Dievas galėjo šonan pasukti saulę, kuri visą

laiką kaitino nuvargusį Meilutą. Meiluta nemėgo Dievo, tad ir Dievas, matyt, jį tyčiomis prakaitė mirkė. Ranka ranką prausia?

Vakarop jie išvažiavo. Vairuotojas dabar pripažino, kad prie bolševikų gyventi buvo geriau. Kumpius i Baltarusiją veždavo dienos metu; marmurą Kibirskio dirbtuvėms gabendavo taip pat dieną. O šikart turėjo tamsioje landzioti per kažkokią nebuvėles valstybių sienas.

Meiluta su Tutkum sukruto ant pasiimtų šieno maišelių ir atsirėmė i sunkvežimio užtvaras. Pasirodė, kad abu, Meiluta ir Tutkus, buvo pasiėmę skystos paguodos. Kai perkirto Katros upelį, Meilutos butelis baigėsi. Tutkus pasakė:

— Tikras velnias su ta Baltarusija... Žmonės geri, bet tvarkos nėra.

— Kokios tvarkos nori?

— Ties kultūros namai, kuriuose buvome...

— Neklausyk vairuotojo. Jo nepažįsti, gal yra koks provokatorius.

— Ką jis gali provokuoti?

— Tave ir mane. Ar pamiršai, kad siulė ir mums gerti iš to butelio? Norėjo pakirsti nuo kojų.

— Tiesa. Todėl pats nusikirto. Kazin, ar suras kelią namo?

— Geriau tylėk ir duok savo vaistus. Kai vel atgims komunizmas, atsigausim i mudu.

Vaistai baigėsi, vyrai aptilo. Ar gerai, ar blogai juos vežė tasai provokatorius, nei vienas, nei kitas nesirūpino. Sunkvežimis duobėtam kely trinkčiojo ir gerokai kratė. Bet abu komunizmo veteranai turėjo daug ką apmąstyti. Todėl snūduriuodami tylėjo. Baltarusija

ir Lietuva, Latvija ir Estija... Kodėl reikia šitokio draskymo, Meiluta negalėjo suprasti. Ar jūs, vėlnio ištūpėti politikai, nesuprantate, kad marmuro Lietuvoje nėra? Tai ką gludins Kibirskio dirbtuvėse, kai Baltarusijoje nežadės statyti kultūros namų? O sienas lyg voratinklius išvedžiojate. Iš kur ateis arbūzai, dziovinta žuvis? Ar nenubios pienutis su sviestu, kopūstuose virtas kumpis?

Sujudino Meiluta nuo trankymo gerokai apkultą savo sedynę, nes jon lyg adata bakstelėjo prisi-pažinimas — nei sviestas, nei kumpis, nei kopūstai jam niekados nenusibos! Kad tik jų visada būtų! Ko dabar naktį daužosi, ar ne dėl kumpio su kopūstais? Baltarusiją maišo ne arbūzų ieškodamas, o dziovintą žuvį tegul žiurkės graužia. Dėl tos smarvės jis galėtų tik i tualetą nueiti, bet ne sunkvežimiu po pasaulį daužytis.

Tai kas buvo Sovietkaja Rosija? Kujis su pjautuvu, raudona žvaigždė, negyvas Leninas? Viskas? Kur ten viskas... O Berija, o Sniečkus, o toks Zimanas iš Lazdijų. Ir Meilutos galia, ir išdarinėti paršiukai prie durų, ir gruziniškas konjakas... Ar jam tinka kratytis tokiame gramozde, kai anksčiau šoferis vežiojo ant minkštos sedynės, jei tik paliepdavo?

O yra tokių bepročių, kurie komunizmą net susirietę keikia. Nespėta sunaikinti visų religinių nuodų, todėl tuščiose galvose verda visokie šarmai. Pirmą kartą komunizmo partorgui davei pusiau slapta, o šiandien Dievo partorgai kunigai viešai ima. Už dangų jiems galima banko pinigais mokėti. Banko pinigais žmonės i Ameriką nubėga, ten fabrikus nusiperka ir gal net automobilius daro.

(Bus daugiau)

KITONIŠKI APMĀSTYMAI IŠ CAMBRIOS MIESTELIO

HENRIKAS KUDREIKIS

Kodėl mes negrįžtame į savo gimtą šalę, priežastys nėra taip lengvai išaiškinamos, kaip „Drauge“ aprašo J. Gaila. Ką mes prarandame, negrįždami savo senolių žemei? Praktiškai visą savo ateitį. Lietuvai mes labai reikalingi. Ne tik finansiniais sumetimais. Pagalvoję apie paskutinius rinkimus ir juos nelaimėjusį KGB auklėtinį A. Paulauską, mūsų išimtis tautos visuomenėje, gal pakeistų kaimynų galvoseną. Čia Amerikoje ir Kanadoje daug mokslus baigusiu tautiečių, kurie būtų labai reikalingi Lietuvos jaunimo auklėjimo barose. Šiandien veik išimtinai Lietuvos moksle vadovų vietas užima buvęs (ir dar esantis) raudonasis elementas, kuris, nors nemini Lenino, bet visais būdais kovoja prieš lietuvišką tautinį susipratimą. Jie šiandien auklėja kosmopolitus. Galima paminėti visą eilę kitų tarnybų, kur reikalinga užsienio lietuvių pagalba.

Kurie neseniai aplankė Lietuvą, išgyveno dvasinį persilaužimą. Tiesa, mes pasigedome okupantų sunaikintų sodybų. Ir aš neradau savo paties vaikystėje sodintų medžių, nei milžiniškų baltųjų topolių, nei senuko gliuosnio sodybos gale. Iš gražaus Mituvos intako — didžiulis gilus, viksvų priaugęs griovys. Dingo pelkės su šimtais pempų ir perkūno ozelių. Bet bendras gamtovaizdis nepasikeitęs. Karštą vasaros dieną, dviračiu važiuodamas į Girkalnį, sustodavau prie kalnelio, vadinamo Voverinkalniū. Čia platformoje, išsiriškę, kaip tikri kariai, amžiams miega prie Dubysos mūšyje žuvę prūsų fuizilieriai. Pažvelgus į pietus, atsivėrė nuostabus pasaulis. Mažiausiai dvylikos bažnyčių bokštai. Panemunės ir padubysio, net iš miškų į dangų žvelgianti balta gulbė — Šiluvos koplyčia. Po penkiadesimtmečio vėl atklajojau į šį gražų kalnelį. Jausmus aprašyti per sunku. Sėdėjau kokią valandą. Ir dabar korežius svaide voverikės ir bitutės samanės dužę aplink.

Tie, kurie norės giliau suprasti savo tėvynės grožį, panašų vietų suras Utenos, Marijampolės ar Telsių apylinkėse. Tuomet keleivis supras, ką reiškia tėvynė, motulė, sesuo, vaikystė, o pagal

poetą: „Liūdesys ir abejones griebis už širdies“ (kažkada skaičiau tai).

J. Gaila rašo, kad mums jau seniai sunku atsakyti patogaus gyvenimo, kurio Lietuvoje, deja, neradome. Iš dalies tiesa, bet, kalbant su daugeliu tautiečių apie negrįžimą Lietuvon, išgirsime daug priežasčių: baisus kriminalizmas, gali sugrįžti rusai, mūsų ten nekencia ir t.t. Visi šie tvirtinimai yra perdėti. Kriminalizmas ne didesnis negu Amerikoje, galimybė, kad rusai sugrįš, beveik nulis, neapykanta tik nuo atėjūnų — rusų ir lenkų. Bet yra priežastis, kurios, net ir norintiems, kaip man, sunkiai nugalimos. Šeima ir meilė vaikams bei anūkams. Girdžiu žodžius: „Kaip aš galiu palikti savo anūkelę-žukelį“.

Visus, kurie jau kiek paau-gę paliko Lietuvą, vieną dieną likimas prives prie dykumos, liūdesio ir tuštumo. Netiesa, Juozai Gaila, kad mes šiame krašte esame giliai suleisti šaknis. Iš tikrųjų, kabame paviršiuje, kaip stagarai. Vieną dieną audra gali išversti mus iš koto. Ne visi, kaip J. Gaila, gali gyventi vidurinės klasės priemiesčiuose, naudotis internetu ir kitomis moderniomis technologijomis. Mažai kas gali siuntinėti E-mail savo giminėms ir draugams Lietuvoje. O kiek jų Lietuvoje tokias ryšio priemones turi, gal vienas iš dešimties tūkstančių. Visa tai nėra gyvenimas savo probočių tėvynėje. Tai tik savęs apgaudinėjimas.

Vieną dieną gal Lietuvos vyriausybė susipras, gal atsiras gudrių tautiečių, kurie išnaudos pelningą progą, pas-tatys namų koloniją su-grįžtantiems iš Vakarų Kraš-tų.

Čia galima būtų praleisti savo gyvenimo rudens paskutines dienas, gyventi saugiai ir kultūringai. Na, ir kai kada palosti su tautiečiais kortomis. Tie, kurie čia neturi artimų giminų, gyvena dažnai tuštumoje ir laukia žiaurios gyvenimo tikrovės.

Aš nekritikuojau rašytojo V. Volento ar poeto A. Nykos — Niliūno pasirinktą gyvenimo kelią. Poeto žodžiai, kažkada skaityti, neišnyksta iš mano atminties:

— Po ilgo klaidžiojimo
mano rankos

Nors motociklai šieno „needa“, bet parvežti padeda.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVIŲ LITERATŪRA BANDYS VERŽTIS Į PASAULĮ

REMIGIJUS MISIŪNAS

Kad ir kaip paradoksaliai skambėtų, tačiau tapę laisvi, mes kai ką ir praradome. Vienas tokių praradimų — su-menkejusios lietuvių rašytojų kūrinų vertimų į kitas kalbas apimtys.

Tiesa, negali sakyti, kad lietuvių literatūra visai nebevertinama. Atvirkščiai, iš pirmo žvilgsnio situacija netgi nebloga — per metus, praėjusius po 1990 m. Kovo 11 d., svetimomis kalbomis buvo išleista apie 90 lietuvių grožinės literatūros knygų. Jos pasirodė 22 pasaulio valstybėse. Daugiausia — per 20 — išleista Lietuvoje, 19 — Rusijoje, septynios — Latvijoje, penkios — Vengrijoje, po ketu-

rias — Prancūzijoje ir Vokietijoje, po tris — Norvegijoje ir Švedijoje, po dvi — Armėnijoje, Austrijoje, Japonijoje, Italijoje, Lenkijoje, po vieną — Ukrainoje, Turkmenijoje, Suomijoje, Slovenijoje, Slovaki-joje, Ispanijoje, Estijoje ir Čekijoje.

Didžioji knygų dalis pasirodė rusų kalba — per dvidešimt, kitomis — žymiai mažiau. Buvo išversta daugiau kaip 40 Lietuvos, lietuvių ir išeivijos rašytojų kūriniai. Žanriniai požiūriai vyrauja proza, išleista per 20 romanų, taip pat keliolika apsakų ir apsakymų rinkinių bei keli daugiaautoriniai novelių rinkiniai. Poezijos knygų skaičius artėja prie trisdešimties.

Toks lyg ir neblogas vaizdas iš pirmo žvilgsnio, tačiau, geriau išsiūrėjus, džiaugsmas praeina. Derlingiausi leidybinių požiūrių metai (1990-ieji, su 18 ir 1991-ieji, su 24 knygomis) seniai praityje. Jų pasiekimai, matyt, sietini su senosios sistemos veiklos paskutiniais metais. Sovietiniais metais buvo sukurta valstybinių literatūrų kūrinų vertimų į rusų, o iš jos — į kitas kalbas sistema ir 1990-1991 m. Maskvos leidyklų paskelbė daug anksčiau užplanuotų bei spaudai paruoštų lietuvių autorių knygų.

Vėliau šie skaičiai labai sumažėjo. 1992 ir 1993 m. buvo išleista po 10 knygų, 1994 m. — aštuonios, 1995 m. — šešios, o 1996 ir 1997 m. — po penkias knygas.

Tarp 40 autorių būrio nėra labai ryškių „vadų“. Dvieju — keturių leidimų svetimomis kalbomis sulaukė M. Marti-naičio, G. Kanovičiaus, E. Mieželaičio, T. Venclovos, S. T. Kondroto, J. Meko, I. Mero ir kai kurių kitų rašytojų kūriniai, tačiau daugumos rašytojų išversta tik po vieną knygą.

Tarp išverstų kurinių dominuoja parašytieji 8-9 dešimtmetyje (tiesa, poezijos knygos dažniausiai atspindėjo visą poeto kūrybą, o prozos rinkiniuose būdavo apimama lietuvių prozos raida nuo XX a. pradžios iki 9 deš.).

Nedžiugina ir vertimų geografija. Po 1991 m., kada lietuvių autorių knygos pasirodė 13 pasaulio kraštu, ji nuolat siaurėjo — 1992 m. jos užfiksuotos šešiuose, 1993 m. — trijuose, 1994 m. — septyniuose, 1995 m. — vėl trijuose, o 1996 ir 1997 m. — vos vienoje valstybėje. Tokios tautos, kaip Japonija, JAV, net ir dauguma Europos valstybių, tapo egzotika lietuvių literatūrai.

Deja, labai reti vertimai į

didžiąsias kalbas — prancūzų, ispanų, vokiečių ir anglų. Tas pat pasakytina apie rusų kalbą ir pačią Rusiją — čia paskutinė knyga pasirodė 1994 m. Tai buvo E.

Mieželaičio eilėraščių apie Armėniją rinkinys, kurį Maskvoje išleido armenų visuomeninė organizacija.

Lietuvių literatūros vertimų spausdinimą pastaraisiais metais, matyt, galima paaiškinti keliomis priežastimis. Visų pirma, seniai kitose šalyse lietuvių literatūrą verčiančių vertėjų veikla. Matyt, jiems dar pasisekdavo įsiūlyti savo vertimus leidejams.

Antra, jau anksčiau susiformavusių tarptautinių domėjimusi kai kurių rašytojų (T. Venclovos, S. T. Kondroto, J. Meko, I. Mero) kūryba arba pačių knygų sukeltais skandalais (pavyzdžiui, J. Ivanauskaitės romano „Ragana ir lietus“).

Kai kurių knygų pasirodymas susijęs su profesine išeivijos mokslininkų veikla — B. Cipijauskaitė parengė Ispanijos išleistą lietuvių poezijos antologiją, o V. Kelertienė — prozos rinktinę JAV.

Daug knygų svetimomis kalbomis pasirodė Lietuvoje įvairių leidybų pastangomis. Tai stichiskas procesas, jame dalyvauja ir bibliotekos, ir muziejai, ir savo kūrybines bei leidybines pretenzijas ne vien gimtąja kalba tenkinantys autoriai, ir leidyklos. Be to, pastutiniaisiais metais Lietuva tapo vienintele valstybe, kur leidžiami lietuvių literatūros vertimai, o tai toli gražu nepalengvina jos plitimo.

Lietuvoje kasmet pasirodo nemažai Skandinavijos valstybių, ypač Norvegijos, net ir Prancūzijos, rašytojų knygų, kurių išleidimą paremia įvairios tų kraštų institucijos. Matydami tai, Lietuvos leidejai seniai kalba, kad ir Lietuva turi imtis panašios iniciatyvos. Deja, valdžios institucijos iki šiol lieka kurčios. Pavyzdžiui, jau keletą metų Lietuvos leidejų sąjunga prašo iš biudžeto skirti 100,000 litų lietuvių literatūros vertimams remti, tačiau jų neišgirdo nei vienas nepriklausomas Lietuvos kultūros ministras, tarp kurių buvo ir du rašytojai...

Net kai Norvegijos nevyriausybinė institucija NORLA, kuri centralizuotai skleidžia norvegų literatūrą pasaulyje ir jos pastangomis kitomis kalbomis kasmet išleidžiama 400 norvegų autorių knygų, pakvietė vieną privatų Lietuvos leideją ir Kultūros ministerijos atstovą pasisemti jų patirties, apmokėdami visas su keliuone susijusias išlaidas, į Oslo nuvyko tik leidyklos „Tyto alba“ direktorė L. Varanavičienė.

Nesulaukę ir su konkrečiais projektais pagalbos Europos

CLASSIFIED GUIDE

SKELBIMAI

IVAIRŲ NEKILNOJAMO TURTO

ELEKTROS
[VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Skambinkite i Lietuvą už 45
centus už minutę
24 val. per parą
iš namų ir iš bet kur
klausite po.
Susikabinsite lietuviškai
1-888-615-2148
1-630-257-8652
ATLANTIC Express Corp.
A Member of
Telegroup

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160
RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIEC REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionali, sąžiningai ir asme-
niškai pataravimas. Įkainavimas
veltui.

Parduodu naują, apšildomą ligitonio lovą ir elektrinį „scooter“ už \$1,500. Skambinti: tel. 773-523-8939.

Kaune, Šilainių mikrorajone parduodu 4 kamb. butą:
• butas moderniai ir patogiai išplanuotas;
• nauji itališki baldai (svetainės, virtuviniai, prieškambario ir vonios);
• įrengtas rūsys.
Tais pat parduodu garažą netoli nuo namo.
Kreipkitės: tel. 773-586-4863.

Čikagos priemiestyje išnuomojamas nedidelis, 2 mieg. butas.
Užpildome oro vėsinčius automobiliuose (recharge air conditioners). Tel. 708-839-8447.

Brighton Parke išnuomojamas 4 didelių kamb. butas.
3 kamb. su kilimais.
Karštas vanduo ir šiluma. \$475 / mėn.
Tel. 773-523-6316.

sekmadienį, liepos 26 d.
Nek. Pr. Marijos Seserų vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut
METINIS PIKNIKAS
Lietuvių Susitikimo Šventė
11:00 Koncelebruotos ŠV. MIŠIOS
Pagrindinis celebrantas: svečias iš Lietuvos - Kun. Aušvydas Belickas MIC, Šaltinio redaktorius
12:00 VAISĖS, užsiėmimai
3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA
Vėliavų nuleidimas
4:00 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS
4:30 MALDOS VALANDĖLĖ už Lietuvą
UŽKANDŽIAI prieš kelionę namo
Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti - pasikvieskite ir savo draugus!

reikalų ministerijoje ieškoje leidejai. O juk kitąsyk jos tiek nedaug reikia. Pavyzdžiui, labai greitai būtų galima išleisti A. Škėmos kūrinį rinktinę rusų kalba Rusijoje. Daug rašytojų kūrinų vertimų buvo spausdinta Rusijos literatūrinėje periodikoje apie 1990 m., tereikėtų juos sudėti į vieną knygą ir išleisti.

Matyt, nusprendė, kad reikia patiemis verstis, neseniai leidejai (konkrečiai, jau minėtoji L. Varanavičienė, „Baltų lankų“ leidyklos direktorius S. Žukas ir poetas bei vertėjas A. Gailius) įsteigė fondą „Pro Lithuania“, kuris skleidžia informaciją apie lietuvių literatūrą, registruos vertėjus, o ateityje remis lietuvių literatūros vertimus į kitas kalbas.

Fondas jau pradėjo savo veiklą ir reikia palinkėti jam sėkmės, kad kuo greičiau pamatytume jo veiklos rezultatus. Kad ir kaip kitąsyk menkintume savo literatūrą, vis tik turime ką parodyti ki-

tiems. Be to, po kelių metų pertraukos lietuvių literatūroje vėl vyksta įdomūs procesai, kuriuos atspindi vis didėjantis skaicius naujų knygų. Kai kurios iš jų būtų įdomios ir kitataučiai skaitytojui. Tad fondo laukia didelis darbas.

* Gegužės 18 d. Sargėnų vidurinėje mokykloje koncertavo krikščioniškojo roko grupė „Sarah“ iš Vokietijos. „Agnus Dei“ bendruomenės ir šios grupės vadovas brolis Elisas kvietė visus savo žvilgsnį kreipti į Dievą. Koncerto pabaigoje moksleiviams svečiai iš Vokietijos dovanavo patį padarytus rožinius ir ragino melstis už Rusiją ir Kiniją.

* Suostai. Birželio 7 d. Suostų klebonas kunigas Mykolas Stonys šventė kunigystės 60 metų jubiliejų. Šventėje dalyvavo ir šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas J. Preikšas, gretimų parapijų kunigai, parapijiečiai ir svečiai.

Ir taip galima parsivežti šieno...

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Kastutė Venckutė, BALFo įstaigos tarnautoja (sėdi viduryje) aplankė Lietuvos kaimus, pamatė, kokiose sąlygose gyvena žmonės ir kaip dar reikalinga šalpa. Atrado gyvenančius aplūžusiam namelyje, kurio tik dalis tinkama gyventi, nes nėra lešų remontuoti. Šalia Kastutės sėdintis vyras net apsisverke, dekodamas, kad BALFas jų nepamiršo ir siūnia šalpa, o moteris nuoširdžiai dėkojo už pagalbą.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas Lietuvos fondo spaudos konferencijoje Pasaulio lietuvių centre kalbasi su dr. Antanu Razma, vienu to fondo įkūrėju. Nuotr. Baniūtės Kronienės

TAI BENT POEZIJA!

Š. m. birželio 27 dienos „Draugo“ kultūriniam priede išspausdinta poezijos mėgėjo A. Klimo trumpa recenzija apie savo kaimyno J. Marcinkevičiaus naujai išleistą poezijos knygėlę „Žingsnis“ Lietuvoje.

Be gana ilgo pasakojimo apie save, A. Klimas supažindina su keletu J. Marcinkevičiaus naujausių eilėraščių, pacituodamas vieną kitą ištrauką, kuriose per didelio efekto neįsivaizduojame. Tik apie vieną eilėraščių — „Dekojimas už rudeninį saulės spindulį“, kiek kritiškiau pasisako, kad jame suranda mažą, o gal ir gan didelį šaukštą deguto. Nepatinka tas eilėraščių A. Klimui. Pats stebisi: „Kam tą eilėraščių Marcinkevičius nežinodamas, kad kiekvienam savas darbas gražiausias.“

A. Klimas savo recenzijoje to eilėraščių net necituoja, — „negrąžus“ — sako jam! Bet, pasirodo, klysta, nes tas eilėraščių domina redakcija, kuri savo prieraše, net atsiųs prašydama recenzento, tą eilėraščių įjungia greta kitų spausdinamų J. Marcinkevičiaus eilėraščių pluošto, norėdama atkreipti didesnę skaitytojų dėmesį. Kadangi kultūrinį priedą ne visi atidžiai skaito, tad čia susipažinkime, kaip tas eilėraščių skamba:

„tai pasiūntei dangau tai nusispiovei atsikrankštei ir tēskai kaip skreplį žemę sakytum kiaušinio trynys plūduriuoja lietaus valkoje arba cha šypsny iš apskretusių nusivaliojusiu ir purvinų lūpų va nuvarvėjo va va pro debes ant medžio viršūnės pakibo išsekęs leiggyvis ką jis uždegs nusiimk kepurę žmogau ar nematai

Štai tas Lietuvoje pagarsėjusio poeto meno šedevras, net ir skyrybos ženklų nėra! Talentingas poetas J. Marcinkevičius, nes ir šlamštu sudomi-

na ne tik paprastus poezijos mėgėjus, bet net neeilinius spaudos darbuotojus. Žinoma, nenuostabu, kad žmogus pasiskiedžia, kas į galvą ateina, bet kai atsiranda to skiedalo gerbėjai, tai jau apgailėtina. Juk senesniais laikais panašios kūrybos net „Spyglių dygliai“ nespausdino. Neįsivaizduojame, kaip nusizeminti ir sukurti, kad, kas iš Lietuvos spausdinama, priekaitų neturi būti.

Elzė Indriūnienė
Roselle, IL

GARBĖ LIETUVOS PREZIDENTUI

Džiaugiuosi mūsų prezidento drąsa. Gerai, kad nesutiko pasirašyti KGB darbuotojams palengvinti darbinės veiklos. Gerai, kad grąžino Seimui toliau svarstyti.

Mano nuomone, kaip KGB darbuotojai, turėtų būti nubauti: jie turėtų visi keliauti pas savo tėvą Staliną. Jo nėra, tačiau Dievui. Gavo galą. Jo vietoje yra kiti, jo draugai. Argi tokiais galima pasitikėti? Jie, savo ranka, skriaudė savo brolius. Padėjo juos vežti iš savo tėvynės. Ar mažai jie išdavė mūsų partizanų?

Ar mažai motinos kentėjo, kai jų sūnaus lavonas buvo išmestas turgavietėje, vadinamas banditu?

Ir dabar dar jie reikią kažkokią pretenziją. Užtenka! Tokius visus surinkus, reikėtų išvežti į Sibirą. Tegul jie pajunta šaltį ir alkį, tegul jie kentia, kaip mūsų nekalti broliai ir sesės.

Jeigu vieną kartą tapo išdaviku, tai ir liks toks pats.

Dieve, padėk mūsų prezidentui V. Adamkui. Tik jo tvirta valia ir nuoširdumas padės mūsų Lietuvai prisikelti ir vėl, kaip tai gelelei, žydėti.

Stasė Viščiuvienė
Chicago, IL

* Nuo liepos 15 d. bus nutrauktas karšto vandens tiekimas įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, skolingoms už šią paslaugą, pranešė Vilniaus šilumos tinklų generalinis direktorius Bronius Cicėnas. Vien tik Vilniaus mieste karšto vandens vartotojų skola šilumos tinklams sudaro 3,5 mln. litų. O į bendrą struktūrą prie Vilniaus yra prijungti 8 rajonai, kurių bendra skola dar didesnė. Vilniaus mieste šilumos tinklams už karštą vandenį daugiausia yra skolingi vaikų darželiai, mokyklos, ligoninės, kitos biudžetinės įstaigos. Pramonės įmonės už karštą vandenį moka tvarkingiau, tačiau ir tarp jų yra įsiskolinusių.

LAIŠKAI

LIETUVIŲ FONDAS REMIA ŽINIASKLAIDĄ

Ramunės ir Raimundo Lapų atvirame laiške („Draugas“, liepos 10 d.) vėl buvo nelogiškai kritikuojamas Lietuvos fondas dėl neparemtų jų radijo laidų — „Žemė L Productions“ ir kaltinamas maža parama žiniasklaidai. Gaila, kad radijo programų vadovai, užuot faktiškos informacijos, visuomenę informuoja klaidingai.

Pirma, š. m. liepos 3 dienos „Draugo“ laiško skyriuje dr. Antanas Razma konstatavo, kad R. ir R. Lapai nepateikė šiemet jokio prašymo Lietuvos fondui paramai gauti ir kad Lietuvos fondas gamia ir žiniasklaidą reikalingai vienodai. Tai yra aiška parodomą visuose LF pranešimuose.

Antra, išseivijos žiniasklaidai buvo paskirta ne 25,000 dol., kaip rašo R. ir R. Lapai, bet 39,600 dol. per LF valdybą paremti spaudą ir radijo laidas, ir apie 14,000 dol. buvo paskirta spaudai per kitas organizacijas.

Trečia, taigi, ne 25,000, bet apie 54,000 dol. buvo paskirta žiniasklaidai. Reikėjo tik R. ir R. Lapams atidžiau perskaityti visą informaciją, kuri buvo pateikta LF spaudos konferencijoje.

Ketvirta, R. ir R. Lapų pavadinimas „rezervu“ nėra joks rezervas. Ši suma bus pasiskirstyta gale šių metų, svarstant tuos prašymus, kuriems buvo paprašyta daugiau informacijos.

Šiuo metu noriu visiems priminti, kad visi prašymai Lietuvos fondo paramai gauti turi būti pateikti kiekvienais metais, raštu užpildant specialias anketas, ir nustatytu laiku atsiųsti į Lietuvos fondo raštinę.

Povilas Kilius
Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas

KAS BUVO ATSIŠUKĘS I LIETUVĄ?

Skaitant „Draugo“ BNS platintą Santaros—Šviesos suvažiavimo aprašymą, užkliuvo sakiny, kad Santara—Šviesa buvo išseivijos organizacija, kuri norėjo santykių su Lietuva, lyg tai šito nebūtų norėjusi išseivija aplamai. Tokios užuominos atsiradimas žinių agentūros reportazhe didėja, kad šis mitas tvirtai įsigalėjo ir jį griauti jau per vėlu. Tačiau mėginti visada galima.

Tiesa, buvo nedidelis būrelis rėksnių, kurie jokių ryšių

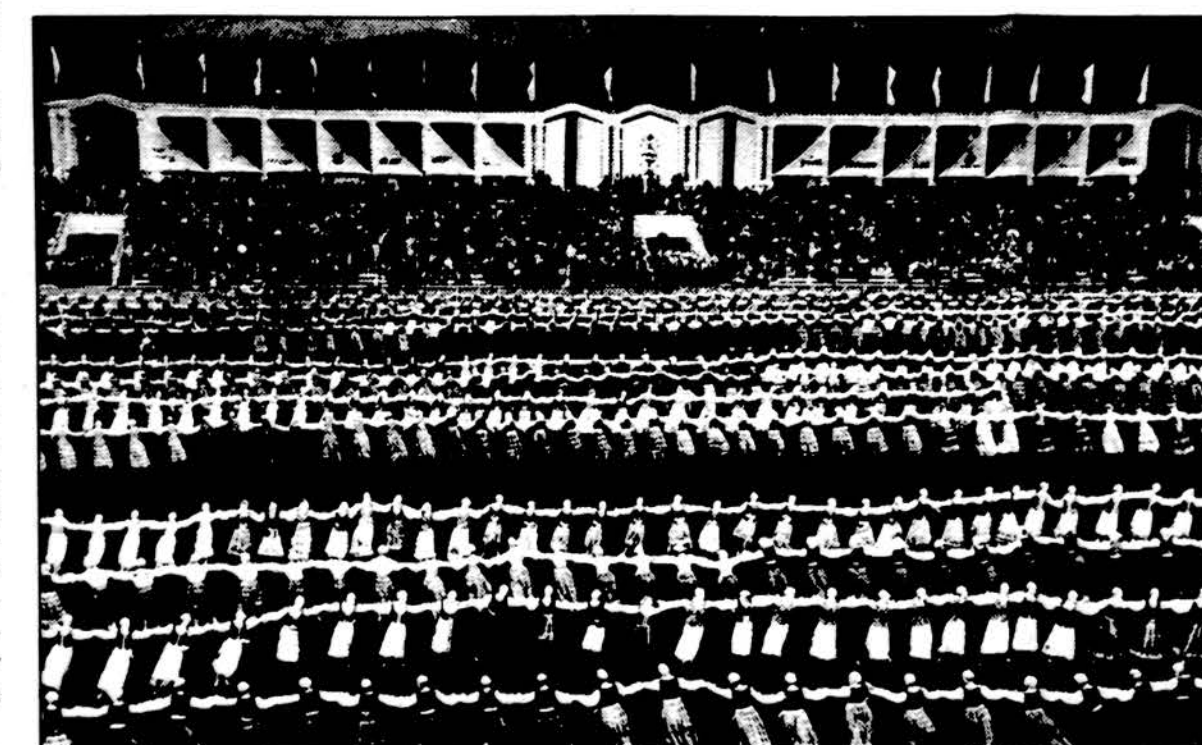
nenorėjo. Tačiau jie toli gražu neatstovavo išseivijos daugumai. Lietuvių Bendruomenė, vienintelė turinti šiojią tokią teisę kalbėti visos išseivijos vardu, ieškojo formulės, kuri skatintų bendravimą kultūros plotmėje, nepaaukojant Lietuvos politinių interesų: skatino bendrauti su žmonėmis, bet ne su okupacinės valdžios atstovais. O santariečiai, bent daugeliu taip atrodo, žengė toliau ir nevengė bendradarbiavimo su sovietine valdžia. Svarbu pabrėžti, kad skirtumai čia labai nedideli, nes kiekvienas, prašantis sovietinės vizos pripažino, kad ir labai menką, tačiau kažkokią okupanto teisę. Ar toliau žengė santariečiai ir, pavyzdžiui, krepšinio išvykos organizatoriai, nežinau. Būtų vertinga, manau, vizų bendrybių ir panegirikų, sužinoti ligi kokių kompromisų, bendraujant su sovietinėmis įstaigomis, buvo nueita, jeigu tokių kompromisų buvo. Norėję, kad šis išseivijos skaldes reikalas būtų vertinamas istorikų, o ne paliktas savimeiliškų ir savanaukiškų pačių dalyvių pasisakymų malonei.

Manau, kad išseivija buvo skilusi, tačiau skilimo pagrindinė priežastis anos polemikos metu nebuvo išsakyta. Vieni tvirtai tikėjo, kad Lietuva nepriklausomybę atgaus. Kiti tuo netikėjo, tvirtai įsitikinę, kad Lietuvos politinis likimas išspręstas visiems laikams. Būtu įdomu sužinoti, kaip šiuo klausimu buvo pasidalinusi Santara, prieš maždaug dvidešimt metų. Tikriausiai nebera duomenų ir nebera galimybių juos atkurti, tad pasilieka tik asmeniškai spėjolimai. Mano nuomone: santariečių tarpe daugumą su-

darė antrosios galvosenos atstovai. O prielaida, kad lietuviai nebeturės savos valstybės, lengvai grindžia kultūrinių ryšių plėtojimą bet kokiomis sąlygomis. Ne vieni santariečiai buvo praradę tikėjimą. Spėčiau, kad maždaug to paties amžiaus ir išsilavinimo ateitininkai šiuo klausimu nuo santariečių mažai skyrėsi. Tik pastarieji buvo labiau linkę šį praradimą nuo savęs pačių slepti. Ir kitaip negalėjo būti, nes ir vieni, ir kiti buvo paskendę JAV šviesuomenėje, kuri tvirtai tikėjo Sovietų Sąjungos amžinumu.

Keli su tema susirėšę priedai. Neseniai vėrciau Juozą Brazaičio laiškus vienai jo senų laikų bičiulei. Nustebau, kad ir Brazaičius pasisakė už ryšius su kraštu. Tik jis manė, kad šios laikysenos nereikia viešai skelbti ir maskuoti, Lietuvon keliaujančius spaudoje peikiant. Priešingu atveju, sovietinė valdžia suprast, kad ryšiai yra ne jai, o Lietuvai naudingi ir juos uždraus. Šis jo argumentas man, turui prisipažinti, skamba keistokai. Tačiau negaliu pamiršti, kad Brazaičius ir politiką atėjo per pogrindį, ir giliausios jo vidinės žaizdos atsirado todėl, kad, jo nuomone, išseivija nesuprato konspiracijos reikalo. Antra pastaba yra apie Juozą Girnių. Jeigu man reikėtų parinkti vieną išseivį, kuris labiausiai plėtojo kultūrinius ryšius su kraštu, aš rinkčiau Girnių, tarp kitko, vieną Lietuvos Bendruomenės ir Ateitininkijos ideologų. Čia vėl būtų istorikam prasminga tema: kokius darbus atliko ne organizacijos, bet atskiri asmenys sava iniciatyva.

Dr. Kestutis Skrupskelis
University of South Carolina Columbia, SC

Vilniaus „Žalgirio“ stadione — ansamblių koncertas.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Ką tik Kauno Technologijos universiteto pagerbtam Garbės Doktorui

A.†A. Chem. inž. KAZIUI SEKMAKUI

netikėtai mirus, žmonai BIRUTEI, sūnui VIKTORUI, dukrai RITAI ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

Elena ir Stasys Briedžiai
Emilija ir Petras Brizgiai
Dr. Alicija ir Adolfas Ruibiai

Dipl. inž., KTU Garbės Doktorui A.†A. KAZIUI SEKMAKUI

mirus, žmonai BIRUTEI, dukrai RITAI ir sūnui VIKTORUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Michiana Shores draugai ir pažįstami:

Alfonas ir Jolanda Kereliai
Genė Kuzmienė
Jonas ir Danutė Liepiai
Jonas ir Jadzė Mochaičiai
Romas ir Jūratė Gintautai
Janina Vienušienė
Laima Vitkauskienė
Bronis ir Aldona Maciukevičiai
Balys ir Regina Sriubai
Antanas ir Irena Rimavičiai
Kazys ir Irena Miecevičiai

A.†A. KAZIUI SEKMAKUI

mirus, žmoną BIRUTĘ, dukrą RITĄ, sūnų VIKTORĄ su šeimomis ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Genė ir Adolfas Armaliai
Kleofa Gaizauskienė
Natalija Paramskienė
Ona ir Jonas Pupininkai
Elena Purlutienė
Ona Šiaudikienė
Prima Vaškienė
Sofija ir Stasys Vaškiai
Lina Žitkienė

A.†A. IRENAI JAKŠTIENEI

iškeliavus Amžinybėn, dukrai JŪRATEI JAKŠTYTEI-LANDFIELD reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liudime.

Antras Kaimas

A.†A. JUZEFAI PAULASKIENEI

mirus, jos dukras NELIĄ, BRIGITĄ su šeima, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia buvę „Dainavos“ ansambličiai:

Onutė ir Alfonsas Alčiauskai
Danguolė ir Rimas Cibai
Gražina Cibienė
Jonas Greblauskas
Danguolė ir Pranas Kavaliauskai
Elena ir Metys Krasauskai
Elytė ir Zigmas Radvilai
Juozas Radvila
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Bronė ir Aleksas Urbonai

St. Petersburg, FL

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Casimir G. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Du uolūs „Draugo“ bendradarbiai susitiko Lietuvoje didžiųjų šios vasaros švenčių metu. Iš kairės: žurnalistas Edvardas Šulaitis ir fotografas Viktoras Kapocius.

Dr. Jonas Adomavičius praneša, kad Alvidas Lietuvių sodyboje (6515 S. California) penktadieniais visiems ir visoms, atvykus tarp 2 ir 3 val. popiet, dr. Pranas Mockus matuoja kraujospūdį, o jo žmona Roma, dantų gydytoja, talkina burnos higienos reikalais. Atsirasus mediciniškai skubai, kasdien, bet kuriuo metu, pasitarnauja, įskaitant ir atsakymus į klausimus telefonu (312-925-8905), baigusi sanitarijos kursų (dr. Žemgulytė, Klaipėda), Anelė Kirvaitytė ir Jonas Adomavičius, M.D. Prireikus mediciniškai padeda gail. ses. Elena Peržinskienė ir dr. Petras Rastutis. Ir visa tai tik už acū, be jokio kyšio, nes alvidiečiams yra didelis malonumas kitiems pasitarnauti.

Laikas skuba, laikas bėga, laikas niekuomet nemiega... Jau mažiau, kaip menio beliko iki dienašio „Draugo“ vasaros šventės, kuri vyks rugpjūčio 2 d., sekmadienį, t. marjonų sodyboje. Planuokite dalyvauti, nes be Jūsų nebus linksma!

Nors Čikaga ir didelis miestas, bet kartas nuo karto jos ribose užklysta laukinių gyvulių ar žvėrių, kuriuos atitinkamos įstaigos (arba bent policija) turi surinkti ir susijaudinusių gyventojų nuraminti. Šios savaitės antradienį vakarinėje miesto dalyje buvo sugautas 12 pedų ilgio smauglys, iš kabinų atklydęs ir pakrūmėje susirangęs. Policija smauglį sugavo ir atidavė Gyvulių globos draugijai. Kol kas nežinoma, iš kur smauglys atsirado.

Pasaulio lietuvių dainų šventės publikoje mūsų bendradarbis pamatė Amerikos lietuviams, ypač čikagiečiams, gerai pažįstamus veidus — poetą Kazį ir Kazimierą Bradūnus. Nuotr. Ed. Šulaitis

JAU IR PO SPORTO ŠVENČIŲ

„Draugo“ puslapiuose nemaža man yra tekę rašyti apie parengiamuosius darbus II Lietuvos Tautinei olimpiadai bei VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms, kurios buvo pravestos birželio antroje pusėje.

O dabar, štai, tie didieji renginiai jau praityje ir apie juos galima atsiliepti kaip „buvusius“ įvykius. Apie tai dienašio skaitytojai skaitė mano fakso iš Lietuvos perduotuose reportažuose (gaila, kad dėl techninių priežasčių ne visi jie pasiekė „Draugą“) bei Eltos agentūros pranešimuose.

I Lietuvą atvykus gerokai anksčiau prieš šiuos renginius, Vilniuje ir Kaune buvo proga susipažinti su jų rengėjais, Lietuvos sporto veteranais bei sportininkais, kurie rengėsi dalyvauti LTO ir PLSŽ.

Šių renginių Spaudos centre (vadovė Zina Stabingytė) teko gauti žurnalistų kredencialus — kortelę su nuotrauka, kuri atidarė duris į visus renginius, kur tik norima, dalyvauti spaudos konferencijose bei kituose uždarosios pobūdžio susitikimuose.

Smagu pasakyti, kad šių renginių Organizaciniame komitete darbuos ir užsienio lietuviai. Tai Antanas Laukaitis — Australijos lietuvių fizinio auklėjimo atstovas ir Audrius Šileika, Š. Amerikos liet. fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos pirmininkas.

Organizacinio komiteto direktoriute, kurio vadovu buvo Algirdas Raslanas, vienu iš pavaduotojų buvo JAV lietuvių sporto darbuotojas ir LB veikėjas Algis Rugienius. Šių sporto renginių proga buvo išleisti bent keli leidiniai. Viena iš jų — didesnės apimties knygtelė telpa žymybių asmenų sveikinimams.

Čia išspausdinta ir Lietuvos prezidento, buvusio aktyvaus sportininko ir Š. Amerikos lietuvių sporto darbuotojo Valdo Adamkaus pareiškimas. Jame šis vyras taip teigia: „Visais laikais sportas lietuvių siejosi ne vien tik su aukštais rezultatais, naujais rekordais, pergales džiaugsmu ar medalių spindesiu. Sportas padėjo sulaužyti geležinę uždarą tarp Lietuvos ir Vakarų pasaulio lietuvių jaunimo, susitapino laisvės sieki ir tautiškumą, ugde tautinę savimone ir tėvynės vardą garsino tarptautinėse arenose.“

Kalbant apie Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų reikia pasakyti, jog jis pats asmeniškai dalyvavo įvairiose Sporto renginių vietose, ne kartą juose kalbėjo, tarė sportininkams padrąsinančius žodžius.

Su juo ne kartą buvo proga pasikalbėti bei kituose renginiuose. Jis visur savo buvusiems sporto pasaulio kolegoms rodė dėmesį ir supratimą. Beje, apie savo darbą su Valdu Adamku JAV lietuvių sportiniuose dirvonuose teko plačiai aprašyti „Kauno dienos“ dienaštyje.

Daug įvairiausių išpūdžių susikaupe mėnesį laiko bendradarbiaujant su Lietuvos sportininkais, sporto darbuotojais, žurnalistais ir rėmėjais. Vienas dalykas stebėti Lietuvos sportininkų (ar kitokių) gyvenimą, skaitant iš ten ateinančią spaudą ar susipažįstant su juo laisvais bei video įrašais. Visai kitaip pasijunti nuvykęs ten ir apčiuopdamas gyvą tos sportinės veiklos pulsą. Tuomet vaizdas pasidaro ryškesnis, pilnesnis ir mielesnis.

O ta sportinė veikla tėvynėje, iš tiesų, gyva. Jei kalbėsime apie LTO ar PLSŽ tai vie-

tiniam sportininkams, norint į jas patekti, reikėjo persikelti nelengvas atrankos kliūtis. Tik užsienio lietuviams sportininkams į PLSŽ buvo galima įsijungti be jokios atrankos.

Daug diskusijų prieš sporto žaidynes suklebė jų reikalingumas, didelės lėšų sumos jų surengimui ir kitais su jomis susijusiais klausimais.

„Lietuvos rytas“ birželio 22 d. laidoje išspausdino ir kritiškas nuomones šiuo reikalu. Šio dienašio korespondentas Vaidas Čeponis savo rašinyje išsakė trijų asmenų nuomonę: Kūno kultūros ir sporto departamento gen. direktoriaus Rimo Kurtinaičio, jo pavaduotojo Algirdo Raslano ir „JAV 50 metų gyvenančio žurnalistu Edvardo Šulaitio“. R. Kurtinaičio ir mano nuomonė apie dabartinį žaidynių formatą buvo gana kritiška, tuo tarpu A. Raslano — gana teigiama. Šie mūsų trijų pasisakymai žaidynių dienomis buvo plačiai komentuojami sportu besidominčios visuomenės Lietuvoje.

Šiems sporto renginiams pasibaigus, liepos 1 d. Kūno kultūros ir sporto departamente vykusiam Pasaulio lietuvių sporto organizacijų forumo buvo nutarta, kad reikia testuoti pasaulio lietuvių sporto varžybų tradiciją, tik pakeičiant jų formatą. Tad 2002 metų liepos mėnesį Lietuvoje bus surengta III Lietuvos Tautinė olimpiada, kurios programoje bus ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynių renginiai.

Apie kai kuriuos šios vasaros renginius Lietuvoje dar teks rašyti ateityje. Jų tarpe vienu įdomesniųjų buvo „krepšinio legendų“ rungtynės, kuriose žaidė Kauno „Žalgirio“ ir Maskvos „CSK“ veteranai krepšininkai, kurie prieš dešimtmetį ir daugiau metų tarpusavyje kovojo kaip priešininkai, o šiose rungtynėse vyravo draugiška, labai šilta nuotaika. Per šias rungtynių pertrauką buvo pagerbti SSSR krepšinio rinktinės nariai Korėjoje vykusio olimpinio žaidynių metu laimėję olimpinio aukso medalius. Čia, stipriai plėtojant 4,500 žiūrovų miniai, Arvydas Sabonis, Voldemaras Chomicius, Šarūnas Marčiulionis ir Rimas Kurtinaitis kartu su jų komandos draugais buvo apdovanoti atminimo ženklais.

Ed. Šulaitis

ŠVENTKELIONĖ

ALRK Moterų sąjungos trečia kuopa rengia šventkelią Karmelitų šventovėje (Carmelite Shrines), Munster, IN.

Kviečiame į šią išvyką įsijungti Čikagos apygardos, 2, 20, 75 kuopą nares, jų artimuosius ir bendrai asmenis suinteresuotus šioj šventovėje dalyvauti. Yra graži šventovė, graži aplinka, patogumai kaip kavinė ir valgykla. Šv. Mišios bus aukojamos mūsų intencijai.

Data: rugpjūčio 15 d., šeštadienį. Išvažiuojame 8 v. ryte iš Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios Marquette Parke ir grįžtame 5 v. popiet. Autobusas sustos taip pat prie Šv. M. Marijos Nekaltos Prasidėjimo bažnyčios, Brighton Parke prie S. California Ave. ir 44 gatvės. Autobusas su patogumais. Skambinkite iki liepos 30 d.: (773) 582-7452 Angelai Leščinskienei (vakarais), arba (773) 737-7780 Reginai Vaitkūnienė.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte 8 m. gegužės 24 d. vysk. Paulius Baltakis, OFM, suteikė Sutvirtinimo sakramentą. Su vyskupu Mišias koncelebravo misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ, ir prel. dr. Ignas Urbonas. Vaikus Sutvirtinimo sakramentui paruošė Rima Sidrienė. Nuotr. J. Matulaičio

IŠVEŽTUJŲ MINĖJIMAS

Birželio 10 d., trečiadienis, „Seklyčioje“ buvo skirtas išvežtųjų paminėjimui. Buvo rodoma A. Čepėno (iš Lietuvos gauta) labai jaudinanti, tiesiog sukrečianti, vaizduojant, pavadinta „Kelonė į Sibirą — tvarkyti lietuvių kapus“.

Šita ekspedicija (kiek su pratau, įvykusi 1988 ar 1989 m.) buvo sudaryta iš keturių grupių ir joje dalyvavo 63 moksleiviai (pasipuošę trišpalvės spalvų gražiomis kepuraitėmis ir geltonais, lyg ir skautiškais, kaklaraiščiais).

Ekspedicijos idėja kilo Atgimimo nuotaikų paveiktams: Arvydui Kalėdai, Antanui Sedleckui — inžinieriui iš Kauno, daug pasiūlymus Atgimime, tremtinių vaikų Kazlėnų šeimai iš Alytaus ir keliolikai mokytojų iš Kauno ir Panevėžio. Arvydas Kalėda aiškina, kad 63 jauni žmonės važiuoja lankyti tėvų ir senelių tremties vietų. Svarbu esą, kad jaunimas žinotų savo tautos istoriją, išsaugotų praeities atmintį ir neužmirštų Lietuvos tragedijos: nepriklausomybės netekimo ir tremimų.

Kapinių ir tremtinių gyvenviečių ieškojimas buvo pravestas Iruksutės srityje. Ekspedicijos dalyviai buvo suskirstyti į keturias grupes. Pirmajai grupei teko rajonas „Zima“, antrai — „Talininkai“, trečiai — „Balšaja rekka“ (palei Baikalo ežerą); ketvirtai — „Manzurka“, ir apylinkės.

Vaidzduojant matyti Manzurkos miestelio (o gal didelio kaimo) vaizdą. Žmonės paprasti, malonūs, bet visur aplinkui purvas, netvarka ir ant sienų bei tvorų iškabinti šokiai kviečiantys į šviesų rytojų (šalia ant vagono stiebo išskeltos raudonos vėliavos). Gatvėse ir autobusų laukimo stotelėse vaikšto ar ilsisi karvės, būriai avių sugulę patvoriais ir panamiais, žodžiu, tikras sovietiškas „rojus“.

Manzurkos kaimelio kapinėse tarpe kitų lietuvių kapų buvo rastas ir knygnešio Juozo Akelačio kapas. Juozas Akelaits 1901 m. buvo į Sibirą išstremtas caristinės rusų valdžios už „Aušros“ ir „Varpo“ platinimą, o 1949 m. išstremtas į Sibirą komunistų už tai, kad buvo susipratęs lietuvis ir turėjo nemažą ūkį prie Marijampolės (atseit, buvo „liaudies priešinys“ ir „buožė“). Sutvarkius knygnešio kapą ant jo buvo pastatytas iš Lietuvos atvežtas metalinis, saulutėmis išdabintas kryžius. Jaunimas prie kapo paskaitė eilėraščių ir

sudainavo į giesmes panašius dainus:

„Mano širdžiai ilgu, ilgu neramu be brangios tėvynės, be tėvų namų. Skruostais nuriedėjo ašara, o širdis vaitoja laisvės alkana“

Manzurkoje buvo atrastas ir namelis, kuriame tremtinys knygnešys baigė savo dienas.

Zimos rajone yra kelios kapinės, bet visos labai apleistos, apaugusios aukšta žole. Lietuviai, laidodami savuosius, stengėsi uždėti cemeninius antkapius. Ant medinių kryžių prikaldavo metalines plokštes, ant kurių iškalavo vardus ir pavardes.

Ekspedicijos dalyviai labai nuosirdžiai ir atkakliai kirtė medžių šakas, rovė krūmokšnius, valė samanomis apžėlusius kryžius, o nuvirtusius stengėsi atstatyti. Kai kuriose kapinėse lietuvių tremtiniai ant kapo ar šalia pasodindavo eglaitę, tai taip išsaugodavo kapavietę. Vietiniai gyventojai visur lietuvių mini geru žodžiu, nes lietuvių esanti tauta, kuri nepamiršta savo mirusiųjų, (atseit praeities) ir rūpinasi ateitimi.

Pirmos grupės vadovė Danutė Krapavickaitė pasakojo, kad Zimos rajone rado kaimus, kur yra lietuvių kapai, bet archyvuose niekur nepažymėta apie 1948-1950 m. tremtinius iš Lietuvos. Zimos miesto kapinėse rado 53 lietuviškus užrašus, nors mirusiųjų buvo žymiai daugiau. Trečdalis, o gal ir daugiau, kryžių yra sunykę.

Manzurkoje ir apylinkėse Rimanto Kazlėno grupė ejo

pėsti pagal Lenos upę ir atlikti kapų inventurizaciją (Manzurkoje jie rado ir sutvarkė knygnešio Juozo Akelačio kapą). Susitiko ten dar tebe gyvenančius lietuvius (jie buvo sukūrę mišrias šeimas ir pasiliko Sibire). Panevėžio Vlado Gervės grupė ejo taigos keliais 100 km ir rado bei pamatė vietoves, kur jų tėvai tremtyje išgyveno 10 metų.

Talnikuose ir Kentuj Juozo Simto grupė rado apleistose kapinėse 69 kapus.

Ekspedicijoje dalyvavę jaunuoliai pasakojo, kad susipažino su Sibiro gamta ir žmonėmis, sakėsi, kad niekada neužmirš to jausmo, kai ejo tremtinių keliais, o mirusiems meldė dangaus ramybės negimtoje Sibiro žemėje.

Labai buvo įdomu klausyti mokytojų Kazlėno paaiškinimų apie tai, kaip iš kryžių galima atpažinti, iš kur tremtiniai atvežti.

Džukų kryžiai labai lengvučiai ir paprasti: dvi sukaltos lentelės — nei vardo, nei pavardės. Žemiausių kryžių dideli, masyvi, išpjauti iš maumedžio. Aukštesnių — lieknesni kaip žemiausių, bet aukštesni. Suvalkiečių — krešni, neaukšti, bet stiprūs. Ir tų kalbų klausant, kažkas pradeda dainuoti:

„Greičiau į tėviškę, į savo meilės kraštą, ten Kryžių kalnas, ten ir vyturio dangus, ten skamba žodis kaip daina, kaip šventas Raštas, į laisvą Lietuvą šiandieną aš grįžtu...“

Ir kaip skauda širdį, pagalvojus apie tuos, kurie negrižo...

Emilija J. Valantinienė

SKELBIMAI

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbą su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730.

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• Pinigai, siuntiniai, baldai, automobiliai. TRANS-PAK, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050.

• Parduodame lėktuvų bilietus į Lietuvą ir kitus pasaulio kraštus geriausiomis kai-

nomis. Skambinkite First Class Travel, tel. 847-392-6320.

• Pažaislio muzikos festivalis Jaunimo centre! Liepos 19 d., sekmadienį, 12:15 p.p. Jaunimo centro kavinėje bus rodomos dvi vaizduojamos: klasikinė muzika su Kauno choru, Lietuvos Valstybinio simfoninio orkestro palyda; styginis kvartetas su sol. Gintare Skeryte; Dramos Teatras su drama „Barbora Radvilaitė“. Visi maloniai kviečiami. Jaunimo centro komitetas.

• Tautinės sąjungos gegužinės, rengiamos ateitinių žuolyne, Lemont, IL data keičiama iš liepos 19 d. į liepos 26 d., sekmadienį. Pradžia 12 val. Visi laukiami.

ARAS ROOFING

Anytown, IL

For more information

call or write:

ARAS ROOFING

Anytown, IL